

**PROGRAM ROZWOJU
OCHRONY ZDROWIA
I OPIEKI SPOŁECZNEJ
W WOJEWÓDZTWIE
BIALSKOPODLASKIM
DO ROKU 1990**

BIAŁA PODLASKA 1976 R

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

URZĄD WOJEWÓDZKI
W BIAŁEJ PODLASKIEJ
WYDZIAŁ ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

PROGRAM ROZWOJU
OCHRONY ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ
W WOJEWODZTWIE BIALSKOPODLASKIM
DO ROKU 1990

WOJEWODZKA I MIEJSKA
BIBLIOTEKA PUBLICZNA
Dział Informacji Bibliografii
i Wiedzy Regionalnej
ul. Warszawska 12 a
21-500 BIAŁA PODLASKA
tel. 361-11 telex 603187

MN-166

X A : VII K

BIAŁA PODLASKA LIPIEC 1976 r.

W S T E P

W polityce społeczno - gospodarczej kraju, wytyczonej przez VI Zjazd PZPR - ochrona zdrowia społeczeństwa uzyskała szczególnie wysoką rangę. Wyrazem tego są liczne decyzje, mające istotne znaczenie dla rozwoju ochrony zdrowia ludności. Dokumentem, który ujmuje kompleksowo i perspektywicznie problematykę ochrony zdrowia w naszym kraju jest decyzja nr 29/73 Prezydium Rządu z dnia 23.II.1973 r. w sprawie programu rozwoju ochrony zdrowia i opieki społecznej do 1990 roku.

Podjęte decyzje polityczne o rozwoju ochrony zdrowia pogłębione w Uchwale VII Zjazdu PZPR " o dalszy dynamiczny rozwój budownictwa socjalistycznego o wyższą jakość pracy i warunki życia narodów ", stwarzają znacznie szerszą niż dotychczas perspektywę. Stawiają też przed służbą zdrowia zwiększone zadania w dziedzinie doskonalenia systemu ochrony zdrowia, rozmieszczenia i wykorzystania kadr, poprawy dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych, a przede wszystkim ujawnienia i wyzwolenia energii, pomysłowości i twórczej inicjatywy każdego pracownika.

Poprawie działania służby zdrowia i opieki społecznej nadal sprzyjać będzie utworzony z inicjatywy I Sekretarza KC PZPR tow. E. Gierka - Narodowy Fundusz Ochrony Zdrowia, który obok zwiększenia środków finansowych na inwestycje i wyposażenie, wyzwala szereg cennych inicjatyw społecznych.

W naszym białskopodlaskim województwie realizacja zadań w zakresie ochrony zdrowia, wynikających z uchwały VI i VII Zjazdu PZPR przebiega zgodnie z polityką społeczną partii i państwa. Zasadniczym kierunkiem działania jest dążenie do poprawy materialnej bazy szpitali oraz wiejskich ośrodków zdrowia i przychodni w miastach. Poprawa bazy materialnej następowała przez budowę nowych ośrodków zdrowia w Jabłoni, Piszczacu, Platerowie, Rogoźnicy, Siemieniu, Tucznej, Wisznicach, Wohyniu, Zabłociu, i Zalesiu lub przez adaptację istniejących budynków, głównie po byłych Gromadzkich Radach Narodowych w Tłuścu, Szóstce, Ruskowie i Sworach. W trakcie budowy znajdują się ośrodki zdrowia w Dębowej Kłodzie, Kodniu, Komarówce, Kornicy, Sarnakach oraz Przychodnia Rejonowa w Międzyrzecu Podlaskim. Dotychczas posiadaliśmy w województwie 997 łóżek w pięciu szpitalach ogólnych, z których tylko szpital w Parczewie odpowiada współczesnym wymogom leczenia. W 1974 r. rozpoczęto więc budowę szpitala w Radzynie Podlaskiej na 353 łóżek i Szpitala Wojewódzkiego w Białej Podlaskiej przewidzianego w I etapie budowy na 610 łóżek.

Kontynuujemy rozwój bazy leczenia. Sprzyja temu ofiarna postawa społeczeństwa naszego województwa przejawiająca się w świadczeniach na NFOZ oraz w czynach społecznych na rzecz budownictwa obiektów leczniczych.

Przez minione pięć lat stworzone zostały warunki ku temu, aby służba zdrowia całego kraju a więc także i naszego województwa mogła efektywnie wykonać zadania postawione

przed nią w uchwale VII Zjazdu Partii. Zadania te to w dalszym ciągu rozwój bazy materialnej, poprawa stanu liczbowego i kwalifikacji kadry medycznej, polepszenie opieki zdrowotnej nad matkami, dziećmi i młodzieżą, doskonalenie ochrony zdrowia załóg fabrycznych oraz rozszerzenie działań środowiskowej pomocy społecznej.

We wszystkich tych działaniach służba zdrowia ma przygotowane wieloletnie programy działania, ze szczególnym uwzględnieniem lat 1976 - 1980. Nasze województwo ma nadal gorszy start w pięciolatkę. Posiadamy bardzo szczupłą kadrę lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych. Jednakże perspektywy na najbliższe piętnaście lat, nasze zamierzenia wynikające z uchwały VII Zjazdu pozwalają twierdzić, że główny cel postawiony przed białkopodlaską służbą zdrowia, a jest nim podniesienie poziomu zdrowotnego całego społeczeństwa, zostanie w pełni zrealizowany.

I. PODSTAWOWE DANE CHARAKTERYZUJĄCE LUDNOŚĆ I SPECYFIKE WOJEWÓDZTWA ORAZ PROGNOZA DEMOGRAFICZNA

Województwo białkopodlaskie utworzone zostało z północno-wschodniej części województwa lubelskiego i wschodnich krańców byłego województwa warszawskiego. Zajmuje powierzchnię 5353 km² / 1,7 % powierzchni kraju /.

Teren województwa zamieszkuje ponad 280.000 osób /0,8 % ludności Polski /. Gęstość zaludnienia wynosi 52 mk/1 km² jest więc o ponad połowę niższa niż w całym kraju.

Na wsi mieszka 75,4 % ludności województwa. Ludność w wieku produkcyjnym stanowi 51,8 %, poprodukcyjnym 16,2 % a dzieci i młodzież 32,0 % ogółu mieszkańców.

Prognoza na rok 1980 zakłada wzrost ludności w wieku ponad 60 lat do 21,4 % a w roku 1990 do około 25 % wszystkich mieszkańców województwa.

W roku 1975 wskaźnik urodzeń żywych na 1000 mk wynosił w województwie 19,8 / Polska 18,9 /. Ponieważ jednakże wskaźnik zgonów w województwie białskopodlaskim był wyższy niż w kraju / 10,5 na 1000 mk. Polska - 8,7 /, przyrost naturalny w roku 1975 kształtował się poniżej wskaźników krajowych / 9,2 na 1000 mk. Polska - 10,2 /. Przyrost naturalny w naszym województwie jest znacznie wyższy w miastach / 13,8/ niż na wsi /7,6 /. Wynika to ze stale postępującego procesu starzenia się ludności wiejskiej.

Z analizy migracji ludności wynika, że w 1974 r. z terenu województwa białskopodlaskiego wyjechało ok.2000 osób, w roku 1975 prawie 2300 - wyłącznie mieszkańców wsi.

Nie ma gminy, w której nie notowanoby ubytku ludności.

Ludność w miastach za to stale wzrasta. W roku 1975 przybyło prawie 3000 mieszkańców miast. W województwie białskopodlaskim znajduje się 6 miast liczących łącznie 69.000 mk, w tym Biała Podlaska 31.000 mk. Prognoza demograficzna na 1980 rok przewiduje wzrost ilości mieszkańców w województwie do 296.000 a w roku 1990 do 305.000. Odsetek ludności wiejskiej spadnie odpowiednio do 71,1 % w roku 1980 i 62,9 % w 1990 roku.

W gospodarce uspołecznionej województwa pracuje około 58.000 osób co stanowi 0,5 % zatrudnionych w kraju.

Duży odsetek zatrudnionych stanowią tzw. chłoporobnicy.

W przemyśle pracuje ok. 15.000 osób, w transporcie i łączności ok. 12.000 osób, w handlu ok. 7.000 osób, w rolnictwie uspołecznionym ok. 6.500 osób.

Województwo nasze jest za tym niewielkie, słabo uprzemysłowione i zaludnione, ze znaczną przewagą ludności wiejskiej. W rolnictwie dominują gospodarstwa indywidualne, rozdrobnione. Stosunkowo duża grupa ludności pracuje w transporcie, szczególnie w dużym, "suchym porcie" przeładunkowym w Małaszewiczach.

II. OCENA AKTUALNEGO STANU ZDROWIA LUDNOŚCI I PROGNOZA DO 1990 ROKU

Stan zdrowotny ludności województwa ulega korzystnym zmianom a wyrazem tego jest między innymi znaczne przedłużenie przeciętnego życia oraz systematyczna poprawa rozwoju fizycznego i psychicznego dzieci i młodzieży. Mimo niewątpliwej poprawy sytuacja zdrowotna społeczeństwa nie jest jeszcze zadowalająca. Dowodzi tego przede wszystkim ciągle jeszcze wysoka, aczkolwiek systematycznie zmniejszająca się umieralność niemowląt. W roku 1975 współczynnik umieralności niemowląt w województwie białkopodlaskim wynosił 29,6 zgodnów na 1000 urodzeń żywych. W roku 1970 wskaźnik ten wynosił 42,5 promille a w 1965 roku - 51,0 promille. Od wielu lat umieralność niemowląt miejskich jest wyższa niż wiejskich. W roku 1975 wskaźnik umieralności niemowląt pochodzących z miast wynosił 33,8 promille, pochodzących ze wsi - 28,0 promille.

Szczególnie wysoką umieralność obserwuje się w obwodzie międzyrzeckim i bialskim a zwłaszcza wśród niemowląt z miasta Biała Podlaska / 1975 r. - 41,5 promille /.

Przyczyną zgonów niemowląt w województwie były w 1975 r. w 24,7 % wady wrodzone / Polska - 19,2 % / oraz wcześniactwo w 20,7 % / Polska - 15,9 % /. Wczesna umieralność niemowląt w 1975 r. kształtowała się w województwie białkopodlaskim w wysokości 17,7 / Polska 16,1 /.

Nie notowano w województwie zachorowań na dur brzuszny błonicę, chorobę Heinego -Medina. Zachorowalność na czerwonkę jest niewielka. Stosunkowo dużo natomiast obserwujemy zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby - wsk. 266,2/100.000mk. Absencja chorobowa kształtuje się znacznie poniżej średniej krajowej : III kwartał 1975 r. - Polska 3,94 %, województwo - 3,16 %, IV kwartał 1975 r. - Polska - 4,10 %, województwo - 2,97 %.

Stosunkowo duży odsetek ludności w wieku ponad 60 lat powoduje wyższy niż w kraju wskaźnik zgonów oraz większe zapotrzebowanie na miejsca w domach pomocy społecznej a także wiele zachorowań na schorzenia przewlekłe, charakterystyczne dla wieku starszego / np. zespoły płucno-sercowe /.

Budzi niepokój niespodziewanie wysoka zapadalność na kiłę w 1975 r. Wskaźnik zapadalności na kiłę wczesną ogółem wynosił 35,0 na 100,000 mk / Polska 16,3 /. Zachorowania na rzeżączkę kształtują się w wysokości 49,6 na 100.000 mk / Polska 109,2 /.

Przewiduje się dalszą stopniową poprawę stanu zdrowia ludności do 1990 roku. Zwłaszcza umieralność niemowląt powinna znacznie się obniżyć /do wskaźnika 20,0-21,0 promille/.

Jednakże spodziewany wzrost odsetka ludzi starych spowoduje utrzymywanie się dużej ilości schorzeń przewlekłych nowotworowych, neurologicznych i psychicznych.

Liczba zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby powinna ulec znacznemu obniżeniu w wyniku realizacji programu zwalczania i zapobiegania tej jednostki chorobowej.

Przyjęty został i jest wdrażany kompleksowy, perspektywiczny program rozwoju opieki zdrowotnej nad populacją wieku rozwojowego oraz program opieki zdrowotnej nad kobietą. Coraz szerzej rozwija się masowe badanie kobiet w celu wczesnego wykrywania i skutecznego leczenia nowotworów.

W latach 1976 - 1990 pozostaną do rozwiązania problemy dotyczące występowania takich chorób jak : wady rozwojowe wrodzone oraz choroby przemiany materii uwarunkowane genetycznie, nowotwory, zaburzenia zdrowia psychicznego, choroby układu krążenia i przewlekłe choroby układu oddechowego, urazy, wypadki i zatrucia. Występowanie tych jednostek i grup chorobowych będzie związane z negatywnymi wpływami postępu cywilizacji i szkodliwości środowiskowych nie w pełni niwelowanych działaniem profilaktycznym.

Jednocześnie poprawa bazy i kadry ilościowa i jakościowa, dalsza poprawa warunków sanitarnych i kulturalnych ludności, poprawa środowiska zewnętrznego jak też dalsze doskonalenie systemu organizacyjnego opieki zdrowotnej - przyczynią się niewątpliwie do podniesienia ogólnego stanu zdrowotnego, co uwidoczni się w obniżeniu szeregu współczynników negatywnych.

III. ROZWÓJ KADR MEDYCZNYCH

Województwo nasze ma bardzo szczupłą kadrę fachowego personelu służby zdrowia. Opiekę zdrowotną nad ludnością województwa w 1975 roku sprawowała kadra :

- 221 lekarzy
- 66 lekarzy dentystów
- 95 farmaceutów,
- 32 felczerów,
- 84 położnych,
- 572 pielęgniarek łącznie z asystentkami,

Wskaźnik zatrudnienia lekarzy dla województwa białsko-podlaskiego w 1975 roku wynosił 7,9 na 10.000 mieszkańców, przy wskaźniku krajowym - 17,0.

W placówkach służby zdrowia podlegających Wydziałowi Zdrowia i Opieki Społecznej w 1975 roku pracowało 203 lekarzy. Pozostali lekarze zatrudnieni są w kolejowej służbie zdrowia. W 1975 roku na wsi pracowało 40 lekarzy.

Lekarzy dentystów jest zarejestrowanych w województwie 66 w tym 29 na wsi. Ponad 13 % stomatologów /9/ pracuje poza naszą służbą zdrowia, głównie w PKP.

Wskaźnik zatrudnienia lekarzy dentystów wynosił w 1975 roku 2,4 na 10.000 mieszkańców, przy krajowym - 4,6.

Farmaceutów ogółem w naszym województwie jest zarejestrowanych 94. Wskaźnik tej grupy personelu kształtuje się 3,4 przy krajowym - 4,2.

Położnych zarejestrowanych jest 84 co daje wskaźnik 3,0 na 10.000 mieszkańców, przy wskaźniku krajowym - 4,1. Na wsi pracuje 12 położnych.

Ogółem w województwie zarejestrowanych jest 572 pielęgniarki łącznie z asystentkami. Z tego 95 w miejskich placówkach służby zdrowia, co daje wskaźnik 20,4 na 10.000 mieszkańców przy wskaźniku krajowym 37,8.

Rozmieszczenie kadry medycznej w województwie białsko-podlaskim według rejonów zapobiegawczo-leczniczych w 1975 roku kształtowała się następująco / wskaźnik na 10.000 mieszkańców / :

Wyszczególnienie	Le- karze	Lek. dent.	mgr farm.	położne	pielęg. z asy- stent.
wskaźnik ogólnokraj	17,0	4,6	4,2	4,1	37,8
wskaźnik wojew.	7,9	2,4	3,4	3,0	20,4
Rejon Biała Podl.	8,1	2,4	3,4	2,7	20,2
Rejon Łosice	6,8	2,8	2,0	3,7	19,5
Rejon Międzyrzec	6,7	3,1	2,8	3,7	14,4
Rejon Parczew	7,9	1,5	3,4	3,2	19,6
Rejon Radzyń Podl.	7,7	2,2	2,7	2,0	20,3

Stan obecny kadr i przewidywana liczba zatrudnienia w 1990 roku przedstawia się następująco :

Lekarze - stan zarejestrowanych na 31 grudnia 1975- 221, do 1980 roku przewidujemy przyrost 119 lekarzy, do 1985 r. - dalszych 61 lekarzy, w okresie od 1985 do 1990 r. - 57 lekarzy, co w sumie w roku 1980 da nam liczbę 480 lekarzy. Wskaźnik na 10.000 mieszkańców wyniesie 15,1.

Lekarze dentyści - stan zarejestrowanych na 31 grudnia 1975 roku wynosi 66. W latach 1975 - 1980 planujemy przyrost 53 lekarzy dentyistów, w okresie 1980 - 1985 - 21 lekarzy dentyistów i w latach 1985 - 1990 - 20 lekarzy dentyistów, a wskaźnik na 10.000 mieszkańców będzie wynosił 5,2. Ogółem stan zatrudnienia lekarzy dentyistów w roku 1990 wyniesie 160.

Mgr farmacji - zarówno dla zaspokojenie potrzeb zespołów opieki zdrowotnej naszego województwa, jak i " Cefarmu " lubelskiego stan zarejestrowanych na 31 grudnia 1975 roku wynosił 95. W okresie od 1975 - 1980 roku planujemy przyrost 30 farmaceutów. Od 1980 - 1985 roku - 32 i w okresie od 1985 - 1990 dalszych 32, co w roku 1990 będzie stanowiło liczbę zarejestrowanych - 189. Wskaźnik na 10.000 mieszkańców kształtował się będzie - 6,2.

Pielęgniarki i położne w tym pielęgniarki - zarejestrowanych na 31 grudnia 1975 roku było 656 pielęgniarek i położnych, w tym 572 pielęgniarek. W latach 1975 - 1980 przewidujemy przyrost 286 pielęgniarek i położnych, w tym 260 pielęgniarek. W okresie od 1980 - 1985 roku - 303 pielęgniarek i położnych, w tym pielęgniarek 280, w latach 1985 - 1990 - 432 pielęgniarek i położnych, w tym pielęgniarek 400. Ogółem stan zatrudnienia pielęgniarek i położnych w roku 1990 wyniesie - 2659, a wskaźnik na 10.000 mieszkańców - 54,9.

Pozostały średni personel medyczny - Zarejestrowanych na dzień 31 grudnia 1975 roku było - 176. W latach 1975 - 1980 przewidujemy przyrost - 84 osób, w okresie od 1980-1985 roku, dalszych 70 osób a od 1985 - 1990 roku - 120. Razem stan zatrudnienia w 1990 roku wynosić będzie 450 osób pozostałego średniego personelu medycznego, co da wskaźnik zatrudnienia na 10.000 mieszkańców - 14,8.

Wzrost kadr medycznych w województwie białskopodlaskim w latach 1975 - 1990 ilustruje poniższa tabela :

Wyszczególnienie	1975		1980		1985		1990	
	Liczba bezw. /st. na 31.12./	wsk. na 10 tys.	Liczba bezw. /st. na 31.12./	Wsk. na 10 tys.	Liczba bezw. /st. na 31.12./	Wsk. na 10 tys.	Liczba bezw. /st. na 31.12./	Wsk. na 10 tys.
Lekarze	221	7,9	340	11,5	403	13,4	460	15,1
Lek.dent.	66	2,4	119	4,0	140	4,6	160	5,2
Farmaceut.	95	3,4	125	4,3	157	5,2	189	6,2
Pielęg.i położne	656	23,4	942	31,8	1245	41,4	1677	54,9
w tym: pielęg.	572	20,4	836	28,3	1094	36,3	1449	47,5
pozost. średni pers.med.	176	6,3	260	8,8	330	11,0	450	14,8

Wydział Zdrowia i Opieki Społecznej Urzędu
Wojewódzkiego w Białej Podlaskiej dla potrzeb naszego
województwa szkoli personel średni medyczny w 2 Medy-
cznych Studiach Zawodowych w Białej Podlaskiej i Radzy-
niu Podlaskim w zakresie specjalności pielęgniarstwa.
Z dniem 1 września 1976 r. zostanie powołane Medyczne
Studium Zawodowe w Parczewie Wydział Pielęgniarski
i Wydział Położnych.

Wyżej wymienione szkoły nie zabezpieczą w pełni potrzeb
naszego województwa, w związku z tym w 1982 roku planu-
jemy w miejsce Medycznego Studium Zawodowego w Białej
Podlaskiej zorganizować Zespół Szkół Medycznych w Białej
Podlaskiej z następującymi wydziałami :
Wydział Pielęgniarski, Analityki i Elektroradiologii.

W zakresie innych specjalności medycznych będziemy
bazować w ramach zawartych porozumień z Wydziałami
Zdrowia i Opieki Społecznej województwa siedleckiego
i lubelskiego. Rozwój szkolnictwa medycznego w latach
1976 - 1980 stanowi załącznik nr 1.

Rozmieszczenie kadr medycznych - najwięcej personelu
zarówno z wykształceniem wyższym jak i średnim, planu-
jemy zatrudnić w rejonie działania Wojewódzkiego Szpitala
Zespolonego w Białej Podlaskiej i w Zespole Opieki
Zdrowotnej w Radzynie Podlaskim. Wiąże się to z nakładami
inwestycyjnymi gdyż w Białej Podlaskiej realizowana jest
budowa szpitala o 1.050 łózkach. Pierwszy etap budowy
zostanie ukończony w 1980 roku w wyniku czego zostanie
oddany do użytku szpital o 610 łózkach wraz z przycho-
dniami i działem pomocy doraźnej.

W Zespole Opieki Zdrowotnej w Radzynie Podlaskim jest również w trakcie realizacji budowa szpitala o 350 łózkach z przychodniami i działem pomocy doraźnej. Obiekt ten zostanie oddany do użytku w 1979 roku. Planujemy również zwiększyć obsadę kadrową w już istniejących placówkach służby zdrowia tj. w Zespole Opieki Zdrowotnej w Parczewie, w Łosicach i Międzyrzecu Podl. oraz w Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Suchowoli.

Przyrost kadry z wyższym wykształceniem podyktowany jest również i tym, że w wyniku powołania województwa zachodzi konieczność zorganizowania nowych poradni specjalistycznych w Białej Podlaskiej.

Niepokojącym zjawiskiem jest w województwie białsko-podlaskim i to, że posiadamy zbyt dużą ilość felczerów zatrudnionych w punktach felcherskich. W wyniku przyrostu kadry lekarskiej do 1990 roku planujemy całkowitą likwidację tych punktów i utworzenie w ich miejsce wiejskich ośrodków zdrowia.

Nienajlepiej przedstawia się również sprawa obsady kadrowej w gminnych ośrodkach zdrowia, dlatego też w latach 1976 - 1990 część personelu fachowego skierujemy do pracy w tych ośrodkach celem uzupełnienia kadry.

Równolegle z przyrostem kadr medycznych przewiduje się lepsze wykorzystanie czasu pracy fachowych pracowników służby zdrowia, między innymi poprzez odciążenie ich od czynności dokumentacyjnych i gospodarczo - administracyjnych. W tym celu w placówkach opieki zdrowotnej sukcesywnie zatrudniane będą sekretarki medyczne.

Planowany wzrost i rozmieszczenie kadr medycznych w województwie białskopodlaskim w latach 1976 - 1990 został skorygowany z programem rozwoju bazy techniczno-materialnej. W wyniku oddania do użytku nowych obiektów służby zdrowia oraz niezadawalającego stanu zatrudnienia kadr z wyższym i średnim wykształceniem innym niż medyczne planujemy w latach 1976 - 1980 zwiększyć tę grupę personelu, i tak :

z wykształceniem wyższym :

biologia	-	10 osób
inżynieria sanitarna	-	8 osób
automatyka	-	2 osoby
elektronika	-	2 osoby
elektrotechnika	-	2 osoby
inżynieria budownictwa lądowego	-	3 osoby
technologia rolno-spożywcza	-	3 osoby
psychologia	-	5 osób
socjologia	-	3 osoby
pedagogika	-	5 osób
wychowanie fizyczne w zakresie rehabilitacji leczniczej	-	3 osoby
prawnicy	-	3 osoby
ekonomia	-	4 w tym 2 statystyka

średnie niemedyczne :

pedagogiczne z przeszkoleniem w zakresie logopedii	-	3 osoby
techniczne w zakresie budownictwa ogólnego	-	10 osób
techniczne w zakresie instalacji sanitarnej	-	10 osób

W latach 1982 - 1983 zostanie zorganizowany Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Kadr Medycznych w Białej Podlaskiej. Do tego czasu kadra fachowych pracowników medycznych z wyższym i średnim wykształceniem będzie odbywała szkolenia podyplomowe w Wojewódzkim Ośrodku Doskonalenia Kadr Medycznych w Lublinie.

IV. BAZA MATERIALNA

a/ Stan posiadania :

Na koniec 1975 roku Służba Zdrowia województwa białkopodlaskiego dysponowała następującymi placówkami

- 5 szpitalami ogólnymi o łącznej liczbie 997 łóżek co dawało wskaźnik łóżek na 10.000 mieszkańców 35,3 przy wskaźniku krajowym 55,1.
- 1 szpitalem psychiatrycznym o 130 łóżkach co daje wskaźnik na 10 tys. mieszkańców przy krajowym 12,1.

Wyszczególnienie	Wskaźnik łóżek na 10 tys. mieszk.		
	1974	1975	planow. na 1976 r.
Polska	54,4	55,1	-
województwo	34,9	35,5	35,5

Wyszczególnienie	Wskaźnik łóżek psychiatrycznych na 10 tys. mieszkańców		
	1974	1975	planow. na 1976 r.
Polska	12,1	12,1	-
województwo	4,6	4,6	4,6

- poza szpitalami opiekę lekarską nad ludnością województwa zabezpieczało :

- 16 przychodni w tym 9 przy zakładach pracy,
- 42 ośrodki zdrowia,
- 5 punktów lekarskich,
- 9 punktów felczerskich,

Na koniec 1975 roku mieliśmy 22 rejony miejskie i 43 rejony wiejskie.

Działalność opiekuńczo - lecznicza nad ludźmi starymi bądź przewlekle chorymi sprawował tylko jeden dom pomocy społecznej w Kozuli o 60 miejscach.

Domami rencistów województwo nie dysponuje. Rozmieszczenie placówek Służby Zdrowia tak w mieście jak i na wsi jest niewystarczające dla mieszkańców. Szczególnie uciążliwa sytuacja na terenie miasta Biała Podlaska.

Aktualnie z 5-ciu szpitali ogólnych, szpitala psychiatrycznego i jednego domu pomocy społecznej tylko jeden obiekt / Szpital w Parczewie / odpowiada wymogom technicznym i funkcjonalnym.

Stan techniczny Wiejskich Ośrodków Zdrowia jest również niezadawalający, gdyż tylko 27 posiada budynki zapewniające dobre warunki pracy.

W trudnych warunkach działa sanitarny transport województwa gdyż na 5 jednostek tylko 2 mają dobre zaplecze techniczno - eksploatacyjne / Radzyń Podlaski i Parczew/

Szkolnictwo zawodowe

Na terenie województwa działają dwa pomaturalne studia Medyczne w Białej Podlaskiej i Radzynie Podlaskim, każde o dwu klasach po 40 uczennic.

Warunki lokalowe studium w Białej Podlaskiej są bardzo trudne. Istniejący budynek / barak / nie zapewnia dobrych warunków nauczania. Brak internatu.

Studium w Radzynie Podlaskim ma dobrą bazę dydaktyczną / lokal po szkole podstawowej / ale bez internatu.

Na terenie województwa działalność prowadzi Wojewódzka i 5 terenowych Stacji Sanitarno - Epidemiologicznych. Baza lokalowa tych jednostek jest bardzo skromna. Względnie dobre warunki mają tylko 2 jednostki w Radzynie Podlaskim i Łosicach.

Żłobków mamy 2 o 180 miejscach zlokalizowanych w Białej Podlaskiej.

Potrzeby w tym zakresie oceniamy na około 600 miejsc.

Aptek jest 30, z tego w miastach 11, na wsi - 19. Potrzeby wynikające z niedostatecznej ilości i niewłaściwego rozmieszczenia tych placówek.

Braki częściowo uzupełniane są poprzez punkty apteczne / 22/, jednak ze względu na ograniczony asortyment leków zachodzi potrzeba uzupełniania sieci aptek tak w miastach jak i na wsi.

Bardzo trudnym problemem jest niedostateczna i niefunkcjonalna łączność na terenie województwa. Sprawia to poważne kłopoty w funkcjonowaniu placówek Służby Zdrowia, informacji oraz w nadzorze nad pracą tych placówek.

Przeciętne wykorzystanie zakładów Służby Zdrowia jest w naszych warunkach optymalne. Dotyczy to w szczególności Szpitali ogólnych. Wskaźnik średniego wykorzystania łóżek szpitalnych w dniach jest wyższy od średniej krajowej, wyższy jest także wskaźnik liczby leczonych chorych na jedno łóżko. Mamy też jeden z najniższych wskaźników średniego pobytu chorego w szpitalu.

Świadczy to o niedostatecznej bazie szpitalnej, a przy uwzględnieniu, że duża ilość łóżek szpitalnych blokowana jest przez przewlekłe chorych, potrzeby te rysują się ostrzej.

W parze ze złym stanem technicznym obiektów Służby Zdrowia idzie wyposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną. Mimo szybkiego uzupełniania, braki determinowe są często trudnością instalowania nowoczesnej aparatury w niefunkcjonalnych pomieszczeniach oraz zbyt skromnymi nakładami na zakupy inwestycyjne.

Rozwój bazy materialno - technicznej do 1990 r.

Potrzeby wzrostu bazy materialno - technicznej wynikające przede wszystkim :

- ze zmian sytuacji demograficznej ludności i społeczno gospodarczego rozwoju województwa,
- z decyzji o powszechnym, bezpłatnym leczeniu mieszkańców wsi,
- z niezaspokojonych potrzeb poprzednich okresów.

Uwzględniając te założenia nakłady inwestycyjne na lata 1976 - 1990 wyniosą ogółem 1.831,6 mln zł. w tym roboty budowlano - montażowe 1.221,0 mln zł.

Wyszczególnienie	Nakłady w latach w mln zł			Ogółem
	1976-80	1981-85	1986-90	w latach 1976-1990
Nakłady ogółem	678,3	809,1	344,2	1.831,6
w tym : roboty budowlano-montażowe	452,2	539,4	229,4	1 221,0

Stosunkowo wysoki wzrost nakładów w latach 1976- 80 i 1981 - 85 wynika z dotychczasowych zaniedbań, które jak najszybciej winny być zlikwidowane oraz z faktu realizowanych aktualnie dwóch największych obiektów Służby Zdrowia, tj. : Szpitali w Radzynie Podlaskim i w Białej Podlaskiej.

W ramach projektowanych nakładów powinny być zrealizowane następujące zadania wymienione w tabeli nr 4, 5, 6 i 7.

Szpitalne ogólne

Rozpoczęte w poprzednim 5-leciu szpitale w Białej Podlaskiej i Radzynie Podlaskim oddane będą do użytku do końca 1980 r.

Po uwzględnieniu tylko pierwszych etapów budowy dadzą przyrost 963 łóżek szpitalnych.

Uwzględniając ubytki w aktualnie istniejących obiektach w sumie na 432 łóżek w 1980 roku województwo dysponować będzie 1528 łózkami przy wskaźniku 51,6 łóżka na 10 tys. mieszkańców.

W latach 1981 - 1985 zrealizowany zostanie drugi etap budowy szpitali w Białej Podlaskiej i Radzynie Podlaskim oraz wybudowany nowy szpital w Międzyrzecu Podlaskim. Da to przyrost łóżek w Białej Podlaskiej - 190, w Radzynie Podlaskim - 190 i w Międzyrzecu Podl. - 290.

Po uwzględnieniu ubytków województwo dysponować będzie na koniec 1985 roku - 1968 r. łózkami ze wskaźnikiem 65,4 na 10 tys. mieszkańców.

W latach 1986 - 1990 wybudowany zostanie szpital w Łosicach na 270 łóżek.

Po uwzględnieniu ubytków województwo dysponować będzie 2063 łózkami i wskaźnikiem 67,6 na 10 tys. mieszkańców, zgodnie z wytycznymi w tej mierze resortu.

Kształtowanie się ubytków i przyrostów ogólnych łóżek szpitalnych w latach 1976 - 1990 obrazuje poniższa tabela.

Wyszczególnienie	L a t a			
	1975	1976-80	1981-85	1986-90
Stan łóżek	997	1528	1968	2063
przyrosty	-	963	650	270
ubytki	-	432	210	175

.Przyrosty wynikać będą przede wszystkim z nakładów inwestycyjnych. Ubytki przewiduje się ze zmiany przeznaczenia istniejących starych i нефunkcjonalnych obiektów szpitalnych tj : szpitale w Białej Podlaskiej Międzyrzecu Podlaskim, Radzyniu Podlaskim oraz w Łosicach

Lecznictwo psychiatryczne

Stale wzrastająca ilość schorzeń neuropsychicznych wymaga dynamicznego rozwoju tego kierunku leczenia.

Istniejący szpital w Suchowoli o 130 łózkach niezabezpiecza potrzeb.

Kierunki przyjęte przez Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej w zakresie przyrostu łózek psychiatrycznych przewidują budowę pawilonów o 120 łózkach w oparciu o typowe projekty i przy istniejących szpitalach ogólnych.

Uwzględniając te zalecenia przewiduje się budowę 3 pawilonów po 120 łózek w Białej Podlaskiej, Międzyrzecu Podlaskim i Radzyniu Podlaskim.

Do 1990 roku przewiduje się budowę 4 Przychodni Rejonowych / w Międzyrzecu Podlaskim, Terespolu i 2 w Białej Podlaskiej / przy aktualnie realizowanych osiedlach mieszkaniowych.

Opieka społeczna

W latach 1976 - 1990 przewiduje się uzyskanie 760 miejsc w domach pomocy społecznej, w domach dla przewlekle chorych, dla dzieci umysłowo upośledzonych i domach małego dziecka oraz 300 miejsc w domach rencistów.

Żłobki

Celem zaspokojenia potrzeb w tym zakresie przewiduje się budowę żłobków po 80 miejsc każdy co da wskaźnik 81,2 miejsc na 10 tys. mieszkańców ludności wiejskiej przy 23,2 obecnie.

Przewiduje się budowę 2 żłobków w Białej Podlaskiej po 1 w Międzyrzecu Podlaskim, Radzyniu Podlaskim, Parczewie i Łosicach.

Ośrodki Zdrowia

W latach 1976 - 1990 przewiduje się budowę 14 gminnych i wiejskich ośrodków zdrowia. Obiekty te będą budowane głównie przy udziale czynów społecznych ludności, sposobem gospodarczym i przy dużym zaangażowaniu środków Narodowego Funduszu Ochrony Zdrowia. Przewiduje się również rozbudowę i modernizację istniejących placówek Służby Zdrowia na wsi i mieście.

Stacje Sanitarne - Epidemiologiczne

Na 5 Stacji Sanitarne - Epidemiologicznych - 3 wymaga poprawy bazy lokalowej. Do 1980 roku nowy obiekt otrzyma Wojewódzka Stacja. W pozostałych poprawę warunków przewiduje się w ramach remontów i modernizacji.

A p t e k i

Dla poprawy bazy lokalowej należy wybudować do 1990 r. 10 aptek, z tego 4 w miastach i 6 na wsi. Zakłada się, że nakłady na budowę tych obiektów przeznaczy Przedsiębiorstwo " Cefarm ". Pozostałe potrzeby uzupełniane będą przy realizacji Ośrodków Zdrowia.

Transport sanitarny

Planuje się budowę w latach 1981 - 85 bazy dla potrzeb Wojewódzkiej Kolumny Transportu Sanitarnego, kosztem 45 mln. złotych.

Inne potrzeby w zakresie zostaną uzupełnione w drodze remontów i modernizacji.

Łączność

Rozwiązanie tych spraw planuje się poprzez zainstalowanie radiotelefonów we wszystkich placówkach Służby Zdrowia na terenie województwa.

Budownictwo mieszkaniowe

Niedobory personelu województwa wynikają między innymi z braku mieszkań szczególnie w odniesieniu do średniego personelu medycznego. Potrzeby te bardzo ostro rysują się w związku z planowanym oddaniem do użytku dwóch nowych szpitali.

W związku z tym, planuje się wybudowanie do 1990 roku 500 miejsc hotelowych oraz 126 mieszkań w ramach budownictwa awaryjnego i zakładowego.

Inne obiekty

W celu poprawy warunków nauczania planuje się budowę w Białej Podlaskiej obiektów Studium Medycznego na 300 miejsc z internatem na 240 miejsc - kosztem około 47 mln zł.

Mając na uwadze powiększenie powierzchni magazynowej dla potrzeb rezerw terenowych wybuduje się 2 magazyny / w Międzyrzeczu Podlaskim, Łosicach / kosztem około 4 mln. zł.

Gospodarstwo pomocnicze

Istniejące gospodarstwa hodowlane w Radzynie Podl. Parczewie - działają bez zaplecza i możliwości rozwoju. W związku z tym planuje się budowę obiektów gospodarczych i produkcyjnych kosztem około 18 mln zł.

Oczyszczalnie ścieków

Problemy ochrony środowiska występują bardzo ostro w Zakładach Służby Zdrowia. Największe zagrożenie występuje ze strony niesprawnych oczyszczalni ścieków.

Największe braki w tym zakresie występują w Parczewie i w Radzynie Podlaskim. W Radzynie Podlaskim problem ten będzie rozwiązany z chwilą oddania do użytku nowego szpitala.

W Parczewie dokona się modernizacji oczyszczalni kosztem około 5 mln zł.

Zaopatrzenie

Działalność zakładów Służby Zdrowia zależna jest także od prawidłowego i terminowego zaopatrzenia w niezbędne środki, sprzęt i aparaturę medyczną, leki i materiały sanitarne, transport i pomoce administracyjno - techniczne oraz maszyny i urządzenia gospodarcze, budowlane a także właściwe i sprawne urządzenia służące dla ochrony środowiska.

Aktualnie odczuwa się braki w zaopatrzeniu w niektóre leki, materiały opatrunkowe oraz maszyny administracyjno - biurowe.

Planowany wzrost pojazdów samochodowych.

Rodzaj pojazdu	Stan na 31.12.			
	1975	1980	1985	1990
Karetki pogotowia	44	50	54	59
Sanitarne	20	25	53	62
Dostawcze	9	14	18	21
Mikrobusy	-	2	5	-
Osobowe	-	3	7	-
Ciężarowe	-	2	4	5
Ambulanse	-	-	1	-
Autobusy	-	1	-	-
RAZEM :	73	97	142	147

Przewiduje się, że do roku 1985 każdy Gminny Ośrodek Zdrowia oraz Przychodnia Rejonowa posiadać będzie samochód sanitarny niezbędny do wykonania zadań profilaktyczno - leczniczych.

W celu pełnego zaopatrzenia i wyposażenia istniejących placówek zdrowia, niezbędna jest poprawa w działalności przedsiębiorstwa zaopatrzenia lecznictwa "Cezal " oraz limity na zakupy inwestycyjne średnio około 10 mln zł. rocznie.

Bez stałej wymiany zużytego sprzętu i aparatury medycznej na bardziej nowoczesne urządzenia nie można osiągnąć postępu w diagnostyce i terapii.

W tym celu należy zorganizować na terenie województwa magazyny przedsiębiorstwa " Cefarm " oraz filię zakładów Naprawczych Sprzętu Medycznego.

Remonty kapitalne i bieżące

Szczegółowe przeglądy obiektów Służby Zdrowia i Opieki Społecznej wykazują, że szereg z nich wymaga przebudowy i modernizacji umożliwiających podniesienie standartu obsługi chorych i podopiecznych.

Nakłady na remonty obiektów Służby Zdrowia przewiduje się w wysokości około 10 mln zł. rocznie.

Wszystkie remonty i niektóre inwestycje wykonywane będą przez Zakłady Remontowo - Budowlane zorganizowane przy Zespołach Opieki Zdrowotnej.

Przy tym koniecznie jest uwzględnienie zaopatrzenia tych zakładów w niezbędne materiały budowlane oraz urządzenia i maszyny budowlane.

Źródła nakładów inwestycyjnych

Na ogólną ilość przewidywanych nakładów inwestycyjnych w latach 1976 - 1990 przewiduje się zaangażowanie środków z NFOZ w wysokości 68,1 mln zł.

Pozostałe z nakładów inwestycyjnych planu terenowego województwa.

SPIS ZADAŃ INWESTYCYJNYCH
• UJETYCH W PLANIE NA LATA 1976 - 1980

Lp	Nazwa zadania	Wart. w mln zł	Efekty	Term.rozp. Term.zak.
1.	Szpital w Białej Podl.	353	610 łóż.	<u>1973</u> 1980
2.	Szpital w Radzynie Podl.	215	353 łóż.	<u>1974</u> 1979
3.	Ośr.Zdr.w Komarówce	7,7	3 gab.lek.	<u>1974</u> 1976
4.	Ośr.Zdr. Sarnaki	3,4	2 gab.lek.	<u>1974</u> 1976
5.	Ośr.Zdr. Tucza	2,5	3 gab.lek.	<u>1974</u> 1976
6.	Ośr.Zdr. Kodeń	1,6	2 gab.lek.	<u>1975</u> 1977
7.	Ośr.Zdr. Dębowa Kłoda	2,9	3 gab.lek.	<u>1975</u> 1977
8.	Ośr.Zdr. Kornica	2,2	2 gab.lek.	<u>1973</u> 1976
9.	Przych.Rej.w Międzyrzeczu	14	17 gab.lek.	<u>1974</u> 1976
10.	Przych.Rej. Łosice	18	14 gab.lek.	<u>1976</u> 1978
11.	Przych.z apteką Terespol	10	6 gab.lek. A. 1850 m ³	<u>1977</u> 1979
12.	Bud.mieszk.przy Szpitalu w Radzynie Podlaskim	6	30 mieszk.	<u>1977</u> 1979
13.	Bud.mieszk.przy Szpitalu w Białej Podlaskiej	10	40 mieszk.	<u>1979</u> 1980
14.	Magazyn r.t. w Łosicach	1,6	189 m ² p.s.	<u>1977</u> 1977
15.	Magazyn r.t. w Międzyrzeczu Podlaskim	1,9	336 m ² p.s.	<u>1978</u> 1978
16.	Hotelowiec dla pielęg. w Białej Podlaskiej	18	200 miejsc	<u>1977</u> 1979
17.	Hotelowiec dla pielęg. w Radzynie Podlaskim	9	100 miejsc	<u>1977</u> 1978
18.	Budynki dla agregatów prądowórczych /5 szt/	1,5	620,85 m ³	<u>1977</u> 1977
OGÓŁEM :		<u>678,3</u>		
Rob.bud.-montaż.		<u>452,2</u>		

SPIS ZADAŃ INWESTYCYJNYCH
UJĘTYCH W PLANIE NA LATA 1981 - 1985

Lp	Nazwa zadania	Wart.w mln zł	Efekty	Term.rozp. Term.zak.
1.	Szpital w Białej Podl.	95 45	190 łóż.og. 120 łóż.psych.	<u>1979</u> 1984
2.	Szpital w Międzyrzecu P.	135	270 łóż.og.	<u>1981</u> 1983
3.	Szpital w Radzynie P.	95	190 łóż.og.	<u>1981</u> 1984
4.	Dom dla przewl.chorych w Parczewie	23	140 miejsc	<u>1981</u> 1983
5.	Dom dla dzieci umysł. niedorozw. w Radzynie P.	17	70 miejsc	<u>1981</u> 1983
6.	Dom dla umysł.upośledz. w Międzyrzecu Podl.	25	100 miejsc	<u>1982</u> 1984
7.	Dom małego dziecka w Radzynie Podlaskim	3	30 miejsc	<u>1981</u> 1982
8.	Dom rencistów w Janowie Podlaskim	40	200 miejsc	<u>1981</u> 1983
9.	Złobek w Białej Podl.	24	240 miejsc	<u>1981</u> 1983
10.	Złobek w Międzyrzecu P.	8	80 miejsc	<u>1981</u> 1982
11.	Złobek w Radzynie Podl.	8	80 miejsc	<u>1982</u> 1984
12.	Złobek w Parczewie	8	80 miejsc	<u>1982</u> 1984
13.	Ośr. Zdrowia Ulan	6,8	5 gab.lek.	<u>1981</u> 1983
14.	Ośr. Zdrowia Huszlew	6,8	5 gab.lek.	<u>1981</u> 1983
15.	Ośr. Zdrowia Hanna	6,8	5 gab.lek.	<u>1981</u> 1983
16.	Ośr. Zdrowia Serpelice	3,2	3 gab.lek.	<u>1981</u> 1983
17.	Ośr. Zdrowia Olszanka	6,8	5 gab.lek.	<u>1981</u> 1983
18.	Ośr. Zdrowia Janów Podl.	10,5	9 gab.lek.	<u>1981</u> 1983
19.	Przych.Rej.Biała Podl.	42	2 przych. po 18 gab.	<u>1981</u> 1984

Lp.	Nazwa zadania	Wart.w mln zł	Efekty	Term.rozp. Term.zak.
20.	Hotelowiec dla pielęg. w Międzyrzecu Podl.	9	100 miejsc	<u>1982</u> <u>1983</u>
21.	Bud.mieszk.przy Szpitalu w Parczewie	3	16 mieszk.	<u>1981</u> <u>1982</u>
22.	Bud.mieszk.przy Szpitalu w Łosicach	5	20 mieszk.	<u>1981</u> <u>1982</u>
23.	Studium medyczne z inter- natem w Białej Podl.	47	300 miejsc 240 miejsc	<u>1981</u> <u>1983</u>
24.	W.K.T.S. w Białej Podl.	48	18,554 m ³ 150 poj.	<u>1983</u> <u>1985</u>
25.	W.S.S.E. w Białej Podl.	45	20.550 m ³	<u>1983</u> <u>1985</u>
26.	Oczyszczalnia ścieków w Parczewie	5	140m ³ /dobę	<u>1982</u> <u>1984</u>
27.	Gospodarstwo rolne w Radzynie Podlaskim	10	561 m ² p.u.	<u>1981</u> <u>1983</u>
28.	Gospodarstwo rolne Parczew	8	428m ² p.u.	<u>1981</u> <u>1983</u>
30.	Żłobek w Łosicach	8	80 miejsc	<u>1981</u> <u>1982</u>
31.	Ośr.Zdrowia Polskowola	3,2	5 gab.lek.	<u>1981</u> <u>1982</u>
32.	Hotelowiec dla pielęg. w Łosicach	9	100 miejsc	<u>1981</u> <u>1983</u>
33.	Bud.mieszk.przy Szpitalu w Międzyrzecu Podl.	5	20 mieszk.	<u>1981</u> <u>1982</u>
OGÓŁEM :		809,1		
Rob.bud.montaż.		539,4		

SPIS ZADAŃ INWESTYCYJNYCH
 UJĘTYCH W PLANIE NA LATA 1986 - 1990

Lp.	Nazwa zadania	Wart.w mln.zł	Efekty	Term.rozp. Term.zak.
1.	Szpital w Łosicach	135 42	270 łóż.og. 120 łóż.psych.	1986 1989
2.	Szpital w Międzyrzecu P.	42	120 łóż.psych.	1987 1989
3.	Dom dla przewl.chorych	86	360 miejsc	1986 1989
4.	Dom rencistów	20	100 miejsc	1987 1989
5.	Żłobek Biała Podlaska	8	80 miejsc	1986 1988
6.	Żłobek Radzyń Podlaski	8	80 miejsc	1987 1989
7.	Ośr.Zdrowia Domaszewnica	3,2	3 gab.lek.	1987 1989
OGÓŁEM :		344,2		
rob.bud.montaż.		229,4		

SYNTETYCZNE ZESTAWIENIE PODSTAWOWYCH ELEMENTÓW BAZY
MATERIALNEJ SŁUŻBY ZDROWIA WOJ. BIALSKOPODLASKIEGO

Lp	Wyśzczególnienie	Jedn. miary	1975		1976-80	
			Liczby bezw.	Wskaż. na 10 tys. ludn.	Przyrosty	
1	2	3	4	5	ogó łem	w tym z inw.
1.	<u>Łóżka ogólne i kliniczne bez psychiatrycznych</u>	łóżka mln. zł	997	35,8	963 568	963 568
	Szpital Biała Podlaska	łóżka mln. zł	333		610 353	610 353
	Szpital Radzyń Podl.	łóżka mln. zł	200		353 215	353 215
	Szpital w Parczewie	łóżka	225			
	Szpital w Łosicach	łóżka mln. zł	130			
	Szpital w Międzyrzecu Podlaskim	łóżka mln. zł	109			
2.	<u>Łóżka psychiatryczne</u>	łóżka mln. zł	130	4,6		
	Szpital w Radzyniu Podlaskim	łóżka mln. zł				
	Szpital w Suchowoli	łóżka	130			
	Szpital w Białej Podlaskiej	łóżka mln. zł				
	Szpital w Międzyrzecu. Podlaskim	łóżka mln. zł				
3.	<u>Domy pomocy społecznej</u>	miejsc mln. zł	60	2,1		
	Dom dla przewl. chorych	miejsc mln. zł				
	Dom dla dzieci umysł. niedorozwiniętych	miejsc mln. zł				
	Dom dla umysł. upośl.	miejsc mln. zł				
	Dom pomocy Społecznej Kozuła	miejsc	60	2,1		
	Dom małego dziecka	miejsc mln. zł				
4.	<u>Domy rencistów</u>	miejsc mln. zł				
5.	<u>Żłobki</u>	miejsc mln. zł	160	23,2		
	Biała Podlaska	miejsc mln. zł	160			

Ubytki	1980		1981-85		Ubytki	1985	
	Liczby bezw.	Wskaż. na 10 tys. ludn.	Przyrosty			Liczby bezw.	Wskaż. na 10 tys. ludn.
			ogó- łem	w tym z inw.			
8	9	10	11	12	13	14	15
432	1.528	51,6	650 325	650 325	210	1.968	65,4
293	650		190 95	190 95	40	800	
139	414		190 95	190 95	61	543	
	225					225	
	130					130	
	109		270	270 135	109 135	270	
	130	4,6	120 42	120 42	40	210	6,9
	130				40	90	
			120 42	120 42		120	
	60	2,1	340 68	310 65		400	13,3
			140 23	140 23		140	4,6
			70 17	70 17		70	2,3
			100 25	100 25		100	3,3
	60	2,1				60	2,1
			30 3			30	1,0
			200 40	200 40		200	6,6
	160	23,2	560 56	560 56		720	78,0
	160		240 24	240 24		400	

1986-90		Ubytki	1990		Uwagi
Przyrosty .			Liczby bezw.	Wskaż. na 10 tys. ludn.	
ogó- łem	w tym z inw.				
16	17	18	19	20	21
270 135	270 135	175	2.063	67,6	
o			800		
			543		
		45	180		
270 135	270 135	130	270		
			270		
240 84	240 84.		450	14,7	
120 42	120 42		120		
			90		
			120		
120 42	120 42				
360 86	360 86		760	24,9	
360 86	360 86		500	9,5	
			70	2,3	
			100	3,3	
			60	2,1	
			30	1,0	
100 20	100 20		300	9,8	
160 16	160 16		880	81,2	Wskaźnik ludności miejskiej
80 8	80 8		480		

1	2	3	4	5	6	7
	Międzyrzec Podlaski	miejsc mln. zł				
	Radzyń Podlaski	miejsc mln. zł				
	Parczew	miejsc mln. zł				
	Łosice	miejsc mln. zł				
5.	<u>Miejskie Ośrodki Zdrowia</u>	szt. mln. zł	42	1,5	6 20,3	6 20,3
	Komarówka	szt. mln. zł	1		1 7,7	1 7,7
	Sarnaki	szt. mln. zł	1		1 3,4	1 3,4
	Tuczna	szt. mln. zł	1		1 2,5	1 2,5
	Kodeń	szt. mln. zł	1		1 1,6	1 1,6
	Dębowa Kłoda	szt. mln. zł	1		1 2,9	1 2,9
	Kornica	szt. mln. zł	1		1 2,2	1 2,2
	Ulan	szt. mln. zł	1			
	Huszlew	szt. mln. zł	1			
	Serpelice	szt. mln. zł				
	Polskowola	szt. mln. zł				
	Hanna	szt. mln. zł	1			
	Olszanka	szt. mln. zł				
	Domaszewnica	szt. mln. zł				
	Janów Podlaski	szt. mln. zł	1			
7.	<u>Przychodnie</u>	szt. mln. zł	16	0,6	3 42	3 42
	Przychodnia Rejonowa Międzyrzec Podlaski	szt. mln. zł	1		1 14	1 14
	Przychodnia Rejonowa Łosice	szt. mln. zł	1		1 18	1 18

8	9	10	11	12	13	14	15
			80 8	80 8		80	
			80 8	80 8		80	
			80 8	80 8		80	
			80 8	80 8		80	
6	42	1,5	7 44,1	7 44,1	4	45	1,5
1	1					1	
1	1					1	
1	1					1	
1	1					1	
1	1					1	
1	1					1	
	1		1 6,8	1 6,8	1	1	
	1		1 6,8	1 6,8	1	1	
			1 3,2	1 3,2		1	
			1 3,2	1 3,2		1	
	1		1 6,8	1 6,8	1	1	
			1 6,8	1 6,8		1	
	1		1	1	1	1	
			10,5	10,5			
3	16	0,5	2 42	2 42		18	
1	1					1	
1	1					1	

16	17	18	19	20	21
80 8	80 8		160		
			80		
			80		
			80		
1 3,2	1 3,2		46	1,5	
			1		
			1		
			1		
			1		
			1		
			1		
			1		
			1		
			1		
			1		
			1		
			1		
			1		
1 3,2	1 3,2		1		
			1		
			18		
			1		
			1		

[illegible]

[illegible]

V. OPIEKA ZDROWOTNA

Charakterystyka obecnego systemu organizacyjnego

W województwie białskopodlaskim działają obecnie cztery zespoły opieki zdrowotnej / Łosice, Międzyrzec Podlaski, Parczew, Radzyń Podlaski / oraz Wojewódzki Szpital Zespolony w Białej Podlaskiej pełniący jednocześnie funkcję zespołu w obwodzie liczącym ponad 107.000 mieszkańców obejmującym miasta Biała Podlaska, miasto i gminę Terespol oraz gminy : Biała Podlaska, Janów Podlaski, Kodeń, Konstantynów, Leśna Podlaska, Łomazy, Piszczac, Rokitno, Tuczna, Zalesie.

Zespół Opieki Zdrowotnej w Łosicach obejmuje swą działalnością obwód liczący ok. 36 tys. mieszkańców - miasto i gmina Łosice, gminy Huszlew, Kornica, Olszanka, Platerów i Sarnaki; w Międzyrzeczu Podlaskim - obwód liczący ok. 39 tys. mieszkańców - miasto Międzyrzec Podlaski; gminy Drelów, Kąkolewnica i Międzyrzec Podl.; w Parczewie - obwód liczący ok. 54 tys. mieszkańców - miasto i gmina Parczew, gminy Dębowa Kłoda, Hanna, Jabłoń, Milanów, Podedwórze, Siemień, Sławatycze, Sosnówka i Wisznice oraz w Radzynie Podlaskim - obwód liczący ok. 44 tys. mieszkańców - miasto Radzyń Podlaski, gminy Czemierniki, Komarówka, Radzyń Podlaski, Ulan - Majorat i Wohyń.

Ponadto w województwie pracuje 130 łózkowy Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Suchowoli.

Poza wyżej wymienionymi zakładami na terenie województwa białskopodlaskiego działają :

1. Dom Pomocy Społecznej w Kozuli,
2. Wojewódzka Kolumna Transportu Sanitarnego w Białej Podlaskiej wraz z rejonowymi w Łosicach, Międzyrzecu Podlaskim, Parczewie i w Radzynie Podlaskim.
3. Wojewódzka Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Białej Podlaskiej oraz jej terenowe oddziały w Białej Podlaskiej, Łosicach, Parczewie i Radzynie Podlaskim.

Na czele Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej stoi Dyrektor pełniący jednocześnie funkcję Państwowego Inspektora Sanitarnego.

Zgodnie z ustaleniami Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej obszar województwa białskopodlaskiego znalazł się w rejonie działalności Akademii Medycznej w Lublinie spełniającej rolę wysokospecjalistycznego ośrodka, ściśle współdziałającego ze społeczną służbą zdrowia.

Apteki społeczne zarządzane są przez Przedsiębiorstwo " Cefarm " w Lublinie.

Wydział Zdrowia i Opieki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego w Białej Podlaskiej ściśle współpracuje z sąsiednim województwem lubelskim. Wojewódzki Szpital Zespolony w Lublinie udziela nadal pewnych świadczeń leczniczych. Nadzór nad przemysłową służbą zdrowia sprawuje Wojewódzka Przychodnia Przemysłowa w Lublinie. Województwo białskopodlaskie znajduje się także w obszarze działalności Wojewódzkiej Stacji Krwiodawstwa w Lublinie.

Przedsiębiorstwa Zaopatrzenia Lecznictwa " Cezal " w Lublinie oraz Lubelskiego Przedsiębiorstwa Dezynfekcji, Dezynsekcji i Deratyzacji.

Do roku 1990 nie przewiduje się zmian w obecnym systemie organizacyjnym, poza oczywiście systematycznym umacnianiem funkcji Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Białej Podlaskiej.

Opieka zdrowotna podstawowa

W miastach województwa białkopodlaskiego opieka podstawowa zorganizowana jest w ramach 22 rejonów liczących ogółem ok. 72 tys. mieszkańców. Jeden rejon liczy przeciętnie 3.280 mieszkańców. Nie wszystkie rejonu w miastach mają pełną obsadę etatową. Do 1980 roku planuje się zapewnienie rejonom miejskim pełnej obsady etatowej i doprowadzenie wielkości rejonów lekarskich do ustalonych norm.

Na wsi zorganizowane są 42 rejonu, obejmujące opiekę podstawową 208 tys. mieszkańców. Rejon miejski liczy przeciętnie 4.950 mieszkańców, z tym, że obserwuje się duże różnice wielkości rejonów :

11 rejonów liczy mniej niż 3.000 mieszkańców,

9 rejonów liczy od 3 do 4.000 mieszkańców,

9 rejonów liczy od 4 do 6.000 mieszkańców,

13 rejonów liczy ponad 6.000 mieszkańców,

Rejonu obsługiwane są przez 28 gminnych ośrodków zdrowia, 13 wiejskich ośrodków zdrowia oraz Przychodnię Rejonową w Terespolu pełniącą jednocześnie funkcję gminnego ośrodka zdrowia.

Do pełnej sieci planuje się do 1980 roku zorganizowanie rejonów w Hannie i Polskowoli.

Większość ośrodków zdrowia posiada jednosobową obsadę lekarską, w prawie połowie ośrodków nie jest zatrudniony lekarz dentysta.

Dalszy rozwój podstawowej opieki zdrowotnej ma na celu polepszenie jakości i kultury świadczeń, zwiększenia ich dostępności. Do roku 1980 zapewnić chcemy pełną dostępność świadczeń służby zdrowia w opiece podstawowej w mieście i na wsi poprzez :

- dalsze wyrównywanie dysproporcji istniejących w dostępności świadczeń zdrowotnych pomiędzy wsią i miastem oraz naszym województwem i resztą kraju.
- dostosowanie godzin pracy przychodni, ośrodków zdrowia i pracowni diagnostycznych oraz opieki lekarsko - pielęgniarskiej w domu chorego do rzeczywistych potrzeb społecznych,
- poprawienie ciągłości opieki nad pacjentem.
- dalszą poprawę wskaźnika wizyt domowych,
- usprawnienie systemu informacji o zakresie, miejscu i czasie świadczeń leczniczych, diagnostycznych, rehabilitacyjnych przez placówki opieki zdrowotnej.
- dalsze usprawnianie organizacji przyjęć osób zgłaszających się do zakładów służby zdrowia dążąc do maksymalnego skrócenia okresu wyczekiwania na poradę lekarską i inne świadczenia.

Planuje się zapewnienie w lecznictwie podstawowym pełnej obsady lekarzy, lekarzy dentystów i pielęgniarek w rejonach ogólnych oraz ośrodkach zdrowia. W gminnych ośrodkach zdrowia dążyć będziemy do zatrudniania lekarzy pediatrów i ginekologów.

Sieć placówek lecznictwa podstawowego na terenie województwa białkopodlaskiego przedstawiono w tabeli :

Zespół Opieki Zdrowotnej	Przychodnie Rejonowe		Gminne ośrodki zdrowia	Wiejskie ośrodki zdrowia
	Razem	w tym peł- niących ro- lę GOZ		
Biała Podlaska	3	1	9	3
Łosice	1	-	5	2
Międzyrzec Podl.	1	-	2	3
Parczew	1	-	8	3
Radzyń Podlaski	1	-	4	2
Województwo	7	1	28	13

Opieka zdrowotna specjalistyczna

Brak kadry lekarzy specjalistów uniemożliwiał dotychczas szerszą organizację specjalistycznej opieki zdrowotnej. W całym województwie nie zatrudniamy np.:

ortopedy, kardiologa, endokrynologa. W wielu zespołach lekarze specjaliści zatrudniani są w niepełnym wymiarze godzin a poradnia czynna jest jeden lub dwa dni w tygodniu.

Nie zatrudniają etatowo okulisty Zespoły Opieki Zdrowotnej w Łosicach, Międzyrzecu i Radzynie, neurologa - Zespół Opieki Zdrowotnej w Łosicach. Do 1980 roku planujemy umocnienie przychodni bądź poradni specjalistycznych przy Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym oraz organizację większości poradni specjalistycznych we wszystkich zespołach. Szczególną poprawę stanu kadrowego oraz bazy materialnej lecznictwa specjalistycznego, spodziewamy się osiągnąć w roku 1980 po oddaniu do użytku nowych szpitali wraz z przychodniami specjalistycznymi w Białej Podlaskiej i Radzynie Podlaskim. Głównym zadaniem opieki zdrowotnej specjalistycznej w nadchodzących latach będzie :

- dążenie do zmiany charakteru pracy poradni specjalistycznych z leczniczego na konsultacyjny przy jednoczesnej maksymalnej integracji z lecznictwem stacjonarnym.
- usprawnienie działalności medyczno - organizacyjnej w poszczególnych pionach głównie na podstawie oceny stanu zdrowia ludności.
- nasilenie działalności w zapobieganiu i leczeniu chorób społecznych oraz chorób związanych z rozwojem cywilizacji.
- rozszerzenie działalności profilaktycznej w odniesieniu do noworodków, dzieci i młodzieży poprzez doskonalenie współpracy z pionem pediatricznym.
- kontynuowanie prowadzenia czynnego poradnictwa z uwzględnieniem grup schorzeń mających znaczenie społeczne.

- zapewnienie możliwości wykonywania wizyt domowych w szerszym zakresie niż obecnie przez niektóre poradnie z jednoczesnym zapewnieniem środków transportu.
- sukcesywne wydłużenie godzin pracy poradni,
- dalsze podnoszenie kultury zdrowotnej społeczeństwa poprzez wprowadzanie nowych form oświaty zdrowotnej,

Pełna realizacja powyższych zadań wymaga zapewnienia pełnej obsady kadrowej wg wskaźników docelowych, dalszego rozwijania szkolenia i doszkalania podyplomowego, dostosowania bazy lokalowej do przyrostu kadr, uzupełnienie i ujednolicenie aparatury i sprzętu w poszczególnych pionach.

W planach perspektywicznych do 1980 roku przewiduje się utrzymanie lub zorganizowanie w każdym ZOZ następujących stałych poradni specjalistycznych;

- internistycznej konsultacyjnej,
- przeciwgruźliczej,
- chirurgicznej,
- okulistycznej,
- laryngologicznej,
- skórno - wenerologicznej,
- neurologicznej,
- zdrowia psychicznego i przeciwalkoholowej,
- rehabilitacyjnej,
- sportowo - lekarskiej,

W założeniu przewiduje się, że każda z wymienionych poradni będzie zatrudniała w większości ZOZ co najmniej 2 lekarzy z minimum 1° specjalizacji.

Rozwój sieci wymienionych placówek leczenia specjalistycznego uwzględniony jest w planowej rozbudowie bazy lokalowej i zaplecza diagnostyczno-laboratoryjnego zespołów opieki zdrowotnej.

Choroby wewnętrzne.

Opiekę specjalistyczną w zakresie chorób wewnętrznych sprawują w zespołach opieki zdrowotnej konsultacyjne poradnie internistyczne oraz oddziały wewnętrzne.

W roku 1977 planuje się organizację Wojewódzkiej Poradni Chorób Wewnętrznych wchodzącej w skład Wojewódzkiego Szpitala Zespólnego, która będzie udzielać konsultacji wysokospecjalistycznych pacjentom kierowanym z terenowych poradni internistycznych.

Ogółem w województwie istnieje 5 oddziałów wewnętrznych o łącznej liczbie 612 łóżek. Usług wysokospecjalistycznych udziela ludności województwa białkopodlaskiego Instytut Chorób Wewnętrznych Akademii Medycznej w Lublinie.

W województwie białkopodlaskim pracuje 16 internistów, w tym 8 posiadających specjalizację II°. Wszyscy ordynatorzy posiadają drugi stopień specjalizacji. Kadra internistów rozmieszczona jest następująco :

Wojewódzki Szpital Zespólny w Białej Podlaskiej - 3 internistów / 2 z II°/

ZOZ w Łosicach - 4 internistów /1 z II°/

ZOZ w Międzyrzeczu Podlaskim - 2 internistów / 1 z II°/

ZOZ w Parczewie - 4 internistów / 3 z II°/

ZOZ w Radzynie Podlaskim - 3 internistów/1 z II°/

Program działania w omawianej specjalności przewiduje:

- organizację walki z chorobami społecznymi, szczególnie układu krążenia, reumatycznymi, cukrzycą;

- sukcesywną poprawę dostępności i leczenia poprzez zwiększenie i poprawę bazy łóżkowej oraz wydłużanie godzin pracy poradni internistycznych;
- zwiększenie obsady kadrowej w zespołach terenowych z ukierunkowaniem poszczególnych lekarzy na wąskie specjalności zgodnie z potrzebami danego terenu /np. kardiologii, reumatologii, geriatrii i inne/;
- uzupełnienie niedoboru kadr lekarzy - internistów;
- zapewnienie w oddziałach wewnętrznych aparatury do intensywnego nadzoru kardiologicznego oraz w każdym szpitalu oddziału intensywnej opieki wyposażonego w aparaturę do reanimacji i intensywnego nadzoru.

Chirurgia

Swiadczenia z zakresu chirurgii dla ludności województwa wg stanu na dzień 31. grudnia 1975 roku zapewniało 5 oddziałów chirurgii z łączną liczbą 216 łóżek oraz 5 poradni chirurgicznych. Ogółem na terenie województwa bialskopodlaskiego jest zatrudnionych 12 chirurgów w tym 9 z II stopniem specjalizacji. Wszyscy ordynatorzy posiadają II stopień specjalizacji. W województwie nie ma ani jednego ortopedy, urologa, reumatologa, i chirurga dziecięcego. Usług wysokospecjalistycznych ludności naszego województwa udziela Instytut Chirurgii Akademii Medycznej w Lublinie.

Kadra chirurgów rozmieszczona jest następująco :

Wojewódzki Szpital Zespolony w Białej Podlaskiej - 4 chirurgów/w tym 3 z II° /.

ZOZ w Łosicach	- 2 chirurgów / w tym 1 z II ^o /
ZOZ w Międzyrzecu Podl.	- 3 chirurgów /w tym 3 z II ^o /
ZOZ w Parczewie	- 2 chirurgów /w tym 1 z II ^o /
ZOZ w Radzynie Podlaskim	- 1 chirurg /w tym 1 z II ^o /

Program działania w omawianym pionie obejmuje :

- stworzenie poza Białą Podlaską dwóch ośrodków o wysoko postawionym leczeniu chirurgicznym / Parczew, Radzyń Podlaski /;
- wzmocnienie funkcjonalnej integracji między oddziałami i poradniami specjalistycznymi, pomocą doraźną i leczeniem podstawowym w odniesieniu do chorych chirurgicznych,
- sukcesywne wprowadzanie " hospitalizacji domowej ",
- wzmocnienie obsady kadrowej lekarzy chirurgów,
- zorganizowanie w 1977 roku Wojewódzkiej Poradni Chirurgicznej wchodzącej w skład Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego, która będzie udzielać konsultacji pacjentom kierowanym z terenowych poradni chirurgicznych.

Neurologia

Według stanu na dzień 31 grudnia 1975 roku opiekę zdrowotną specjalistyczną w zakresie neurologii zapewniał pododdział neurologiczny w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym licząc 15 łóżek oraz poradnie neurologiczne w Białej Podl. i Międzyrzecu Podlaskim z obsadą etatową, a także "dojazdowe" poradnie neurologiczne w Parczewie i w Radzynie Podlaskim. W województwie pracuje 3 neurologów w tym 1 ze specjalizacją drugiego stopnia.

Do roku 1980 planuje się :

- utworzenie stałych poradni neurologicznych w Łosicach, Parczewie i Radzynie Podlaskim.
- zorganizowanie oddziałów neurologicznych w Białej Podlaskiej i Radzynie Podlaskiej liczących łącznie 72 łóżka,
- zwiększenie obsady kadrowej w Poradni Neurologicznej w Białej Podlaskiej,

Dalsza działalność omawianego pionu będzie ukierunkowana na rozwijanie i doskonalenie metod profilaktycznych, diagnostycznych i terapeutycznych, a także na prowadzenie czynnego poradnictwa w wybranych grupach schorzeń.

Laryngologia

Według stanu na dzień 31 grudnia 1975 r. opiekę zdrowotną specjalistyczną zapewniały :

- Oddział Laryngologiczny Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Białej Podlaskiej liczący 24 łóżka,
- pododdział laryngologiczny 10 łóżkowy w Parczewie,
- poradnie laryngologiczne w Białej Podlaskiej, Łosicach, Parczewie i Radzynie Podlaskiej oraz " dojazdowe " w Międzyrzecu Podlaskim.

W województwie pracuje 6 laryngologów, w tym 2 ze specjalizacją drugiego stopnia.

W programie omawianego pionu planuje się do roku 1980 :

- uzyskanie pełnoetatowej obsady lekarskiej w poradni laryngologicznej w Międzyrzecu Podlaskim,

- zwiększenie liczby zatrudnionych laryngologów w Białej Podlaskiej, Parczewie i Radzynie;
- organizacje w 1977 roku Wojewódzkiej Poradni Laryngologicznej / konsultacyjnej /.

W roku 1981 planuje się zorganizowanie oddziałów laryngologicznych 36 łózkowych w budujących się szpitalach w Białej Podlaskiej i Radzynie Podlaskim.

Do roku 1990 planuje się :

- uzyskanie obsady lekarskiej 2 osobowej we wszystkich zespołach opieki zdrowotnej;
- organizacja poradni foniatrycznej, audiologicznej, i rehabilitacji słuchu;
- ujednolicenie i uzupełnienie aparatury i sprzętu laryngologicznego z centralizacją sprzętu wysoko specjalistycznego w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym.

Okulistyka

Według stanu na dzień 31 grudnia 1975 roku opieką zdrowotną specjalistyczną w zakresie okulistyki zapewniały :

- poradnia okulistyczna w Białej Podlaskiej / 2 lekarzy/;
- poradnia okulistyczna w Parczewie / 1 lekarz /;
- poradnia okulistyczna w Zalesiu / GOZ / / 1 lekarz /;

W Łosicach, w Międzyrzeczu Podlaskim i Radzynie Podlaskim poradnie okulistyczne działają na zasadach wyjazdowych. Łącznie w województwie zatrudnionych jest 4 lekarzy okulistów ze specjalizacją I-go stopnia.

Opiekę stacjonarną dla ludności całego województwa zapewnia Klinika Okulistyczna w Lublinie.

W programie działania do roku 1980 planuje się uruchomienie stałych poradni w Łosicach, Międzyrzecu Podlaskim i Radzynie Podlaskim oraz zwiększenie zatrudnienia w poradni w Białej Podlaskiej.

W założeniach do 1990 roku przewodzi się :

- zorganizowanie w nowych szpitalach w Białej Podlaskiej i Radzynie Podlaskiej oddziałów okulistycznych / łącznie 72 łóżka /, z pełną wysokokwalifikowaną obsadą lekarską.
- ujednolicenie i uzupełnienie aparatury i sprzętu okulistycznego.

Choroby płuc

W pionie przeciwgruźliczym opiekę zdrowotną zapewniają :

- oddział gruźlicy płuc liczący 45 łóżek w Białej Podl.
- oddział gruźlicy płuc liczący 40 łóżek w Radzynie Podl.

i Wojewódzka Poradnia P/gruźlicza w Białej Podlaskiej.

Poradnia P/gruźlicza w Radzynie Podlaskim i Parczewie

oraz "dojazdowe " poradnie w Łosicach i Międzyrzecu Podl.

Na terenie województwa zatrudnionych jest 5 lekarzy ftyzjatrów w tym 4 ze specjalizacją drugiego stopnia.

W działalności omawianego pionu główny nacisk kładzie

się na zapobieganie zachorowalności na gruźlicę /oświata

zdrowotna, szczepienia /, wczesne wykrywanie /badania

małoobrazkowe /, rozwijanie działalności środowiskowej

przy współudziale lecznictwa podstawowego i innych pionów.

W programie do 1980 roku planuje się :

- pozyskanie stałej obsady do poradni w Łosicach i Międzyrzecu Podlaskim, zwiększenie obsady lekarskiej w poradniach w Białej Podlaskiej i Radzynie Podlaskim,
- sukcesywne uzupełnianie wyposażenia placówek w aparaturę i sprzęt diagnostyczny,
- poprawę bazy lokalowej istniejących placówek,
- rozwijanie działalności rehabilitacji,
- poszerzenie bazy diagnostycznej poprzez wprowadzenie nowych metod diagnostycznych oraz zwiększenie zakresu badań wykonywanych w zespołach opieki zdrowotnej.
- doskonalenie prowadzonej akcji profilaktycznej,

Do roku 1990 przewiduje się :

- oddanie 2 nowych oddziałów pulmonologicznych w Białej Podlaskiej i Radzynie Podlaskim / łącznie ok.100 łóżek/,
- uzyskanie wskaźników docelowych w obsadzie kadrowej.

Dermatologia

Według stanu na dzień 31 grudnia 1975 roku opiekę zdrowotną specjalistyczną w zakresie chorób skórnych i wenerycznych zapewniały :

- poradnia dermatologiczna w Białej Podlaskiej /2 lekarzy/
- poradnia dermatologiczna w Łosicach / 1 lekarz /,
- poradnia dermatologiczna w Międzyrzecu Podl. /1 lekarz/,
- dojazdowe poradnie dermatologiczne w Parczewie i Radzynie Podlaskim,

Łącznie w województwie zatrudnionych jest 4 lekarzy dermatologów ze specjalizacją I-go stopnia. Opiekę wysoko-specjalistyczną zapewnia ludności województwa Wojewódzka Przychodnia Chorób Skórnych i Wenerycznych w Lublinie oraz Klinika Dermatologiczna Akademii Medycznej w Lublinie. W planie do roku 1980 przewiduje się :

- pozyskanie stałej obsady kadrowej w Zespole Opieki Zdrowotnej w Parczewie i Radzynie Podlaskim oraz zwiększenie zatrudnienia w Białej Podlaskiej,
- zorganizowanie Wojewódzkiej Konsultacyjnej Poradni Dermatologicznej oraz pracowni serologicznej.

Do roku 1990 przewiduje się :

- organizację dwu oddziałów dermatologicznych w Białej Podlaskiej i Radzynie Podlaskim / łącznie 72 łóżka w 1981 r. /
- podwojenie obsady lekarskiej w poradniach dermatologicznych w zespołach opieki zdrowotnej,
- ukierunkowanie zadań w zakresie profilaktyki, diagnostyki i leczenia schorzeń skóry i wenerycznych zgodnie z sytuacją epidemiologiczną,

Psychiatria

Według stanu na dzień 31 grudnia 1975 roku opiekę zdrowotną specjalistyczną w zakresie psychiatrii zapewniały :

- 130 łózkowy Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Suchowoli,

- poradnia zdrowia psychicznego pełnoetatowa w Białej Podlaskiej,
- poradnie zdrowia psychicznego "dojazdowe" w Łosicach, Międzyrzecu Podlaskim, Parczewie i Radzynie Podlaskim.

W pionie leczenia alkoholików, poza łózkami leczenia odwykowego w Suchowoli, działają poradnie p/alkoholowe we wszystkich zespołach opieki zdrowotnej. Ogółem w psychiatrii jest zatrudnionych 5 lekarzy - 2 ze specjalizacją II°, 2 ze specjalizacją I^o i w trakcie specjalizacji. Zadania pionu psychiatrycznego do roku 1990 ukierunkowane będą głównie na :

- zapewnienie maksymalnej opieki środowiskowej poprzez zorganizowanie stałych poradni zdrowia psychicznego z pełną obsadą kadrową.
- zorganizowanie 100-łózkowych oddziałów szpitalnych w Białej Podlaskiej i Radzynie Podlaskim / do 1985 r./, oraz w Parczewie, Łosicach i Międzyrzecu Podlaskim / do 1990 r./,
- nasilenie walki z alkoholizmem,
- rozszerzenie i doskonalenie form nowoczesnego systemu leczenia psychiatrycznego tj. hospitalizacji domowej, oddziałów dziennego pobytu, ośrodków terapii zajęciowej itp.

Choroby zakaźne

Opiekę stacjonarną z zakresu chorób zakaźnych dla ludności województwa wg stanu na dzień 31 grudnia 1975 r. zapewniały :

- oddział zakaźny Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego liczący 41 łóżek,
- oddział zakaźny w Zespole Opieki Zdrowotnej w Radzynie Podlaskim liczący 22 łóżka,
- poradnia konsultacyjna dla chorych po przebytych wirusowym zapaleniu wątroby w Białej Podlaskiej.

Na terenie województwa zatrudnionych jest 3 lekarzy specjalistów II° w zakresie chorób zakaźnych.

W programie działania na lata 1976 - 1990 przewiduje się

- oddanie do użytku pawilonów dla oddziałów zakaźnych w Białej Podlaskiej i Radzynie Podlaskim /do 1985 r./
- wdrażanie programu zapobiegania i zwalczania wirusowego zapalenia wątroby,
- zapewnienie spadku zachorowań między innymi na czerwonkę wirusowe zapalenie wątroby, zatrucia pokarmowe, świerzb i odrę,
- rozwijanie i doskonalenie metod diagnostyczno - leczniczych,
- zwiększenie zatrudnienia kadr medycznych w omawianym pionie.

Onkologia

Opiekę zdrowotną z zakresu onkologii nad ludnością województwa zapewnia Specjalistyczny Zespół Onkologiczny w Lublinie. Do roku 1980 planuje się zorganizowanie poradni onkologicznej w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Białej Podlaskiej.

Działalność zmierzająca do zwalczania chorób nowotworowych będzie ukierunkowana głównie na wczesne wykrywanie i jak najszybsze rozpoczęcie leczenia stanów przedrakowych oraz schorzeń nowotworowych. Realizowana ona będzie przez wszystkie piony służby zdrowia przy ścisłej współpracy z pionem onkologicznym tzn.

- pion położniczo - ginekologiczny będzie nadal kontynuował masowe badania kobiet po 20-tym roku życia z zastosowaniem badań cytologicznych i kolposkopowych,
- pion p/gruźliczy będzie prowadzić wczesną wykrywalność chorób nowotworowych płuc w ramach badań małoobrazkowych,
- rozwijanie dalszej działalności antynikotynowej przez wszystkie placówki służby zdrowia.

Rehabilitacja

W celu stworzenia odpowiednich warunków harmonijnego rozwoju rehabilitacji leczniczej przewiduje się :

- utworzyć działy rehabilitacji leczniczej w szpitalach w Białej Podlaskiej / 1980 r. / w Parczewie /1976 r. / w Radzynie Podlaskim / 1980 r. /, obejmujące oddzielne łóżka dla rehabilitacji i dysponujące zapleczem zabiegowym. W szpitalach w Łosicach i Międzyrzecu powołać oddziały bezłóżkowe do 1980 r.

W Białej Podlaskiej do 1980 roku należy powołać

Wojewódzką Przychodnię Rehabilitacyjną.

W pozostałych zespołach utworzone będą poradnie rehabilitacji leczniczej a zakres działania gabinetów fizykoterapii będzie poszerzony o usługi z kinezyterapii.

W planach rozwojowych przewiduje się etapy dla niezbędnej kadry / technicy, fizjoterapii i terapii zajęciowej/.

Diagnostyka

Diagnostyka laboratoryjna

Według stanu na dzień 31 grudnia 1975 r. na terenie województwa były zorganizowane :

- pracownie diagnostyki laboratoryjnej w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym,
- pracownie diagnostyki laboratoryjnej w 4 pozostałych zespołach opieki zdrowotnej,
- 9 pracowni w gminnych ośrodkach zdrowia,
- 5 pracowni zorganizowanych w przychodniach międzyzakładowych.

Zakres wykonania badań przez pracownię w zespołach opieki zdrowotnej jest w zasadzie wystarczający, pracownie w gminnych ośrodkach zdrowia i przychodniach międzyzakładowych wykonują badania podstawowe. Żadna z pracowni nie zatrudnia lekarza, kierownikami są przeważnie magistrowie farmacji lub mikrobiologii.

W programie do 1990 roku omawianego pionu planuje się

- uzupełnienie niedoborów fachowych pracowników, zatrudnienie na stanowiskach kierowniczych lekarzy analityków.

- ujednolicenie metodyki badawczej we wszystkich pracowniach na terenie województwa,
- utworzenie pracowni diagnostyki laboratoryjnej we wszystkich gminnych ośrodkach zdrowia,
- zapewnienie pełnej dostępności badań diagnostycznych poprzez dalsze wydłużenie godzin pracy pracowni, wprowadzenie wykonywania badań obłożnie chorym w domu oraz wprowadzenie we wszystkich ośrodkach zdrowia punktów pobierania materiałów do badań,
- unowocześnienie wyposażenia aparaturowego oraz dążenie do wykonywania analiz w systemie zautomatyzowanym i zmechanizowanym / mikro /.

Diagnostyka radiologiczna

W Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym, Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Suchowoli jak również we wszystkich zespołach opieki zdrowotnej są zorganizowane pracownie diagnostyki radiologicznej wykonujące badania pacjentom leczonym ambulatoryjnie i stacjonarnie.

W całym województwie według stanu na dzień 31 grudnia 1975 r. zatrudnionych było 4 lekarzy radiologów, w tym tylko 1 z drugim stopniem specjalizacji /w Radzynie Podl./

Baza lokalowa zakładów radiologii jest dobra w Radzynie i Parczewie, dostateczna w Białej Podlaskiej i Międzyrzecu Podlaskim, bardzo zła w Łosicach. Istniejąca aparatura wymaga unowocześnienia. Podstawowe badania rentgenodiagnostyczne są realizowane na bieżąco.

W programie działalności do roku 1990 planuje się :

- poprawę bazy lokalowej pracowni ZOZ w Międzyrzecu Podlaskim / 1977 r./ Radzynie /1980 r./, Łosicach /1985 r./ oraz w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym /1981 r./ - po oddaniu do użytku nowego obiektu szpitala/.
- uzyskanie pełnej integracji w zakresie rentgenodiagnostyki,
- unowocześnienie aparatury,
- zwiększenie kadry lekarzy radiologów oraz techników radiologii,
- sukcesywne wprowadzanie nowych metod diagnostycznych oraz rozszerzenie zakresu badań prowadzonych w pracowniach.

Przemysłowa służba zdrowia

W województwie dotychczas nie powołano Wojewódzkiej Przychodni Przemysłowej. Nadzór nad przemysłową służbą zdrowia sprawuje Wojewódzka Przychodnia Przemysłowa w Lublinie.

Przemysłową służbę zdrowia w województwie reprezentują 2 przychodnie międzyzakładowe w Białej Podlaskiej i 2 w Radzynie Podlaskiej oraz 1 przychodnia przyzakładowa w Łosicach, Międzyrzecu Podlaskim i Parczewie. Łącznie obejmują one swoją opieką około 12.000 pracowników.

Do 1980 roku przewiduje się zorganizowanie Wojewódzkiej Przychodni Przemysłowej w Białej Podlaskiej w oparciu o Międzyzakładową Przychodnię przy Zakładach Przemysłu Wełnianego " Biawena ". Biorąc pod uwagę małe uprzemysłowienie naszego województwa w planie do 1980 roku nie będziemy organizować większych przychodni przemysłowych przyzakładowych, koncentrując się na umacnianiu przychodni międzyzakładowych.

Systematycznie pogłębiany będzie kierunek profilaktyczny, oparty na pełnym rozeznaniu środowiska pracy i stanu załóg. Rozszerzymy współdziałanie przemysłowej służby zdrowia z administracją zakładów pracy szczególnie w zakresie zwalczania źródeł zachorowalności i chorobowości pochodzenia zawodowego i przy opracowywaniu kompleksowych programów poprawy warunków pracy i opieki zdrowotnej nad załogami.

Stomatologia

Opiekę specjalistyczną z zakresu stomatologii ludności województwa zapewnia Instytut Stomatologii Akademii Medycznej w Lublinie. Wojewódzka Przychodnia Stomatologiczna zostanie powołana w 1977 r.

Pracownie protetyczne działają w Białej Podlaskiej, Parczewie, Łosicach i Radzynie Podlaskim.

Do 1980 roku planuje się :

- zorganizowanie Wojewódzkiej Przychodni Stomatologicznej
- prowadzić powszechną profilaktykę fluorową u dzieci i młodzieży.

Do roku 1990 planuje się :

- objąć planowym leczeniem 100 % dzieci i młodzieży szkolnej,
- objąć fluorowaniem wody wszystkie ujęcia wodne w miastach województwa białskopodlaskiego, oraz kontynuowanie indywidualnej profilaktyki dzieci i młodzieży.

Pomoc doraźna

W województwie białskopodlaskim wg stanu na dzień 31 grudnia 1975 roku pomoc doraźną zapewniały 4 oddziały pomocy doraźnej zespołów opieki zdrowotnej oraz oddział pomocy doraźnej Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego posiadający karetkę " N". Wszystkie karetki pogotowia ratunkowego są radiofonizowane. Nie ma w województwie zespołu wyjazdowego reanimacyjnego "R". W dniu 1. I. 1976r. zorganizowano pododdział pomocy doraźnej w Wisznicach /ZOZ Parczew /. W programie działania do roku 1990 przewiduje się :

- organizację zespołu wyjazdowego reanimacyjnego "R" w 1976 r.
- organizację pododdziału pomocy doraźnej w Terespolu n/Bugiem / do 1980 r./,
- wprowadzenie zespołu wyjazdowego pediatrycznego i ginekologicznego do oddziału pomocy doraźnej Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego / do 1980 r. /
- dążenie do wyeliminowania wyjazdów do zachorowań nie wymagających interwencji pomocy doraźnej.

Pielęgniarstwo środowiskowe

Według stanu na dzień 31 grudnia 1975 r. w województwie zatrudnionych było 20 pielęgniarek środowiskowych.

Istniejące braki kadrowe tej grupy personelu nie pozwalają obecnie na pełne zabezpieczenie ludności opieką pielęgniarek środowiskowych.

Do roku 1980 przewiduje się :

- zapewnienie po 1 pielęgniarce środowiskowej w każdym gminnym ośrodku zdrowia,
- zapewnienie w przychodniach rejonowych ustawienia na jeden rejon ogólny jedną pielęgniarkę środowiskową.

Do roku 1990 planuje się :

- zapewnienie po dwie pielęgniarki środowiskowe w gminnym ośrodku zdrowia,
- zapewnienie po jednej pielęgniarce środowiskowej w wiejskim ośrodku zdrowia.

Opieka nad matką i dzieckiem

Na terenie województwa znajduje się 5 oddziałów położniczo - ginekologicznych, dziecięcych i noworodkowych

o łącznej ilości łóżek : położniczo-ginekologicznych	- 180,
dziecięcych	- 169,
noworodkowych	- 115,

ponadto działa jeszcze 8 izb porodowych, 2 punkty położnicze w mieście i 4 punkty położnicze na wsi.

2 żłobki w Białej Podlaskiej / 160 miejsc /, 5 poradni dziecięcych w miastach, 7 poradni dla kobiet w miastach i 10 poradni dojazdowych dla kobiet w gminnych ośrodkach zdrowia.

Program działania w zakresie opieki nad matką i dzieckiem przewiduje :

- zorganizowanie do końca 1976 roku Wojewódzkiej Przychodni Matki i Dziecka,
- zapewnienie odpowiedniej obsady lekarskiej oddziałom dziecięcym, noworodkowym i położniczym,
- objęcie wszystkich ciężarnych wczesną, systematyczną i kompleksową opieką przedporodową.
- organizację oddziału patologii ciąży w Białej Podlaskiej, oraz pododdziału patologii ciąży w Parczewie i Radzynie
- poprawienie poziomu fachowej pomocy społecznej i opieki poporodowej nad położnicą i noworodkiem,
- rozwinięcie profilaktyki chorób nowotworowych narządu rodowego i gruczołu młecznego,
- stopniowe wprowadzenie we wszystkich szpitalach dyżurów pediatrycznych i położniczych,
- opracowanie rocznych i wieloletnich planów doszkalania lekarzy i personelu średniego,
- systematyczne prowadzenie oświaty zdrowotnej w placówkach profilaktyczno - leczniczych, zwłaszcza w oddziałach położniczych, poradniach dziecięcych i kobiecych ośrodkach zdrowia,
- organizowanie szkół zdrowia i szkół matek na wsi

Znaczną poprawę stanu leczenia dziecięcego oraz położniczo ginekologicznego osiągniemy w roku 1980-1981 po oddaniu do użytku nowych szpitali w Białej Podl. i Radzynie P.

VI. OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO I STAN SANITARNY WOJEWÓDZTWA

Jednym z istotnych czynników rzutujących na sytuację zdrowotną jest stan sanitarny, który na terenie naszego województwa mimo pewnej poprawy jest nadal niezadawalający, zwłaszcza pod względem zaopatrzenia w wodę oraz higieny żywności i żywienia.

Tylko 4 miasta : Biała Podlaska, Międzyrzec, Łosice i Parczew oraz 5 wsi : Komarówka, Swory, Rossosz , Sarnaki, Jabłoń - korzysta z centralnego zaopatrzenia w wodę - wodociągi publiczne z wodą nadającą się do picia w stanie surowym. Ponadto mamy w województwie :

- 13 wodociągów sieciowych zakładowych z dobrą jakością wody,
- 307 wodociągów lokalnych / wodociągi zakładów służby zdrowia, zakładów nauczania i wychowania, wodociągi PGR, POM, Spółdzielni Produkcyjnych /.
- 74 studnie publiczne,
- 72 studnie zakładowe oraz bardzo liczne studnie przyzagrodowe.

Około 47 % studni publicznych oraz 41,5 % studni zakładowych posiada wodę złej jakości. Z objętych badaniami w 1975 roku 211 studni przydomowych aż 92 % posiada wodę nie nadającą się do picia. Miasto Radzyń Podlaski korzysta z wodociągu zakładowego Eksportowych Zakładów Przetwórstwa Owocowo - Warzywnego. W sezonie kiedy woda pobierana jest do celów produkcyjnych, występują niedobory wody dla ludności.

Bardzo złą sytuację na odcinku zaopatrzenia ludności w wodę posiada miasto Terespol. Na 17 studni publicznych typu abisynka - 13 dostarcza wodę trwale zanieczyszczoną pod względem chemicznym, i stanowiącą zagrożenie dla zdrowia korzystającej z niej ludności.

Pozbawione publicznych źródeł dobrej wody są miejscowości: w których występują stali nosiciele duru brzuszego / Wólka Nosowska, Łutki, Szpaki, Terespol, Kąkolewnica, i Wólka Dobryńska /, a także wsie turystyczne oraz miejscowości w pasie nadbużańskim, gdzie istnieje zagrożenie powodziowe w okresach wiosennych i ulewnych deszczów.

Problem zaopatrzenia ludności w wodę dobrą należałoby rozwiązać poprzez :

1. Systematyczną rozbudowę istniejących wodociągów publicznych,
2. Budowę do roku 1980 wodociągów sieciowych publicznych w Terespolu, Radzynie Podlaskim i Międzyrzecu Podlaskim
3. Zapewnienie do roku 1980 dobrej wody wszystkim zakładom nauczania i wychowania oraz zakładom służby zdrowia.
4. Budowę do 1990 roku publicznych wodociągów na wsiach i osadach turystycznych oraz na wsiach o dużym skupisku ludności, a także w miejscowościach zagrożonych powodzią,
5. Budowę awaryjnych źródeł wody w miastach i wsiach posiadających wodociągi publiczne,
6. Poprawę stanu sanitarno - technicznego oraz jakości wody studni przydomowych w zagrodach wiejskich,

Gospodarka wodo-ściekowa i ochrona wód powierzchniowych
przed zanieczyszczeniem

Do miast częściowo skanalizowanych należą : Biała Podlaska, Międzyrzec Podlaski, Radzyń Podlaski, Parczew i Łosice. W Białej Podlaskiej z sieci kanalizacyjnej korzysta 30% ludności.

Oczyszczalnię ścieków dwustopniową spełniającą swoje zadanie posiada jedynie osiedle " Wola " w Białej Podlaskiej. Osiedle " Zgoda " w Białej Podlaskiej oraz pozostałe miasta posiadają oczyszczalnie prowizoryczne, jednostopniowe, przeciążone. Ścieki z tych miast odprowadzane są do wód powierzchniowych / rzeki Krzna, Białka, Konotopa/. Wymienione rzeki są zanieczyszczane przez ścieki odprowadzane przez zakłady przemysłu przetwórczego mleczarskiego i inne drobne zakłady przemysłowe posiadające niesprawne oczyszczalnie / Eksportowe Zakłady Przetwórstwa Owocowo - Warzywnego w Radzynie Podlaskim, Remontowe Zakłady Sprzętu Wodno - Melioracyjnego w Białej Podl., Zakład Utylizacyjny w Woroncu, Rzeźnia Mięska w Parczewie/. Rzeki te posiadają wysoki procent zanieczyszczenia, co uniemożliwia rekreację i wypoczynek ludności.

Również zakłady służby zdrowia zamkniętej opieki zdrowotnej mają mało sprawne oczyszczalnie, a oddział zakaźny i gruźliczy Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Białej Podlaskiej odprowadzają ścieki do bezodpływowych dołów szambo, w których dezynfekuje się nieczystości i wywozi na publiczne wylewisko.

W celu poprawy istniejącej sytuacji należałoby w najbliższych latach to jest 1977 - 1978 zapewnić prawidłowy nadzór nad ekspozycją i konserwacją oczyszczalni ścieków oraz siecią kanalizacyjną a także objąć nadzorem laboratoryjnym / przez Wojewódzkie Laboratorium Ochrony Środowiska / wody powierzchniowe w miejscu ujścia ścieków od zakładów odprowadzających nieoczyszczone ścieki egzekwować wysokie grzywny.

Do 1980 roku należałoby wybudować oczyszczalnię ścieków dla osiedla mieszkaniowego " Zgoda " w Białej Podlaskiej oraz miast : Łosice, Parczew, Radzyń Podlaski, Międzyrzec Podlaski, zmodernizować lub wybudować oczyszczalnię ścieków dla zakładów zanieczyszczających wody powierzchniowe.

Na terenie województwa znajduje się 6 zorganizowanych wysypisk śmieci miejskich w miastach : Biała Podlaska, Radzyń Podlaski, Międzyrzec Podlaski, Parczew, Łosice i Terespol oraz 6 wiejskich w ocenie sanitarnej zaliczonych do złych.

Nieczystości stałe z ośrodków wczasowych w pasie nadbużańskim usuwane są tylko na 2 wysypiska w Sarnakach i Terespolu oraz na wysypisko " Dzikie " w Serpelicach. Również w rejonie jeziora Białka znajduje się jedynie " dzikie " wysypisko.

Za mała jest również ilość ustępów publicznych /12 w miastach, 6 na wsiach /. niezadawalający stan targowisk.

Stwierdza się brak przepisowych myjni do mycia sprzętu po chemicznych środkach ochrony roślin, co stwarza niebezpieczeństwo skażenia gleby i wód.

W celu poprawy stanu sanitarnego miast i osiedli należałoby w jak najszybszym czasie :

1. Doprowadzić istniejące wysypiska śmieci do dobrego stanu sanitarnego - wyposażyć w sprzęt mechaniczny, zatrudnić stałą obsługę.
2. Rozbudować bazę sprzętu mechanicznego Zakładu Uczyszczalni Miasta.
3. Do roku 1980 założyć i prawidłowo zagospodarować wysypiska śmieci w rejonach wczasowo - turystycznych.
4. W latach 1977 - 1990 założyć wysypiska śmieci we wszystkich gminach.
5. Wybudować szalety publiczne w miastach i gminach - lata 1980 - 1990.

Do roku 1990 należałoby również :

- wybudować w Spółdzielniach Kółek Rolniczych typowe myjnie do mycia sprzętu po chemicznych środkach ochrony roślin ;
- zapewnić przemysłowym fermom hodowlanym właściwe składowanie i unieszkodliwianie wydzielin stałych oraz gnojownicy;
- wybudować kanalizację burzową we wszystkich miastach;

- prawidłowo zagospodarować, punkty dystrybucyjne i sprzedaży olejów i smarów,

Ochrona powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniem

Dominującym działem gospodarki województwa jest rolnictwo, z którego utrzymuje się obecnie ok. 62 % ludności.

Podstawowe gałęzie przemysłu to przemysł metalowy, włókienniczy i rolno - spożywczy.

Problem zanieczyszczenia powietrza obecnie nie istnieje.

Najwięcej zanieczyszczają powietrze : Stacja Przeladunkowa PKP w Małaszewiczach, Kotłownie osiedlowe, piekarnie, mleczarnie, paleniska domowe, trakcja kolei parowej.

W celu ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem należałoby :

- prawidłowo lokalizować planowane zakłady przemysłowe oraz ustanawiać i odpowiednio zagospodarowywać strefy ochronne wokół zakładów zanieczyszczających powietrze atmosferyczne lata 1977 - 1990;
- instalować urządzenia odpylające ;
- wybudować do 1990 roku elektrociepłownie w Białej Podl. eliminujące drobne lokalne kotłownie;
- wybudować gazociąg Łuków - Międzyrzec Podlaski - Biała Podlaska i zgazyfikować obiekty komunalne i gospodarstwa indywidualne ;
- zelektryfikować linię kolejową Łuków - Terespol

Problem uciążliwości hałasu na terenie naszego województwa nie występuje.

Na stan sanitarny i epidemiczny naszego województwa rzutuje również stan obiektów żywieniowo - żywnościowych.

Na terenie naszego województwa znajduje się 1617 obiektów żywieniowo - żywnościowych, w tym na dzień 31.XII.1975 r. było zarejestrowane 1323 obiektów złych.

Pod względem technicznym złych obiektów było 702 a pod względem sanitarnym - 757. Ze złą wodą 991 obiektów.

Na 1617 obiektów skontrolowano 1543 w tym było 1323 złych co stanowi 85,7 % ogólnej liczby obiektów.

Do grupy obiektów żywieniowo - żywnościowych zaliczamy :

zakłady mleczarskie, zlewnie mleka, piekarnie, zakłady garmazeryjne, wytwórnie wód gazowanych, wytwórnie lodów, sklepy, kioski, przetwórnie owocowo - warzywne, młyny, zakłady żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego.

Na podstawie przeprowadzonych w roku 1975 klasyfikacji kontrolnych stwierdzono, iż większość zakładów uzyskała ocenę niedostateczną stanu sanitarnego. Ocenę dostateczną uzyskało jedynie niecałe 12 % istniejących zakładów.

Celem poprawy stanu sanitarnego i technicznego w zakładach żywieniowo - żywnościowych należałoby :

- w pionie mleczarskim - sukcesywnie dążyć do przeniesienia zlewni mleka do budynków typowych i odpowiedniego wyposażenia i urządzenia zarówno zlewni jak i zakładów mleczarskich,
- doprowadzić wodę bieżącą o dobrej jakości do wszystkich zakładów żywieniowo - żywnościowych ;

- wybudować nowe zakłady żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego, szczególnie przy trasach turystycznych;
- zmodernizować istniejące zakłady celem zapewnienia prawidłowej funkcjonalności ;
- zmodernizować sklepy pod kątem powiększenia bazy lokalowej zaplecza oraz zainstalować urządzenia higieniczno - sanitarne ;

Mimo wielu zastrzeżeń, które budzi stan sanitarny naszego województwa - sytuację epidemiologiczną na naszym terenie należałoby ocenić jako zadowalającą. Jest to między innymi efekt rygorystycznego egzekwowania szczepień ochronnych. Występujące ogniska chorób zakaźnych na obszarze województwa nie stanowią zagrożenia budzącego niepokój.

W roku 1975 nie występowały zachorowania na dur brzuszny i dury rzekome, tężec, błonicę. Zarejestrowano 6 przypadków Salmonellozy oraz 9 przypadków czerwoni.

Uzyskano wyraźne zmniejszenie zapadalności na krztusiec oraz systematyczne zmniejszanie się liczby zachorowań na odrę / w 1971 r. - 1030, 1975 r. - 585 /.

Największe ognisko odrę wystąpiło w Terespolu wśród dzieci przedszkolnych, gdzie zarejestrowano 44 przypadki zachorowań. Również notowano małą ilość zatruc pokarmowych - 8 / w tym zatrucia bakteryjne - 5, zatrucia grzybami-3/.

W dalszym ciągu notuje się wysoki wskaźnik zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby. W przeważającej ilości główne ogniska notowano na terenach miejskich.

Najwięcej przypadków / od 3 do 8 / zachorowań notowano w następujących miejscowościach : Małaszewicze, Antolin, Krzymowskie, Mokre, Gnojno, Międzyrzec Podlaski, Jelnica,

Brzozowica Mała, Brzozowica Duża, Żabce, Witoroż,
Tłuszciec, Manie, Mięsie, Zerocin.

Niepokój budzi również kontakt ze zwierzętami podejrzany-
nymi o wściekliznę.

Na terenie województwa zanotowano 8 ognisk, a szczepieniu
w ubiegłym roku poddano 41 osób.

Stan sanitarno - higieniczny województwa uległ szcze-
gólnie w ostatnim czasie wyraźnej poprawie. Podniosła się
także kultura ogólna i zdrowotna społeczeństwa.

Osiągnięcie dalszej poprawy wymaga aktywnego udziału
organizacyjno - koordynacyjnego administracji państwowej
stopnia podstawowego oraz skutecznego działania i nadzoru
szeregu resortów, zjednoczeń, przedsiębiorstw oraz organi-
zacji społecznych i młodzieżowych.

Program działania na lata 1976 - 1990 został dosto-
sowany do nowej struktury organizacyjnej i podziału
administracyjnego.

VII. POMOC SPOŁECZNA

Działalność Wydziału Zdrowia i Opieki Społecznej na
odcinku pomocy społecznej opiera się na działach służb
społecznych w poszczególnych zespołach opieki zdrowotnej
na terenie naszego województwa, w których skład wchodzi:

1. sekcja świadczeń pomocy społecznej,
2. ośrodek opiekuna społecznego,
3. sekcja rehabilitacji zawodowej,
4. sekcja opiekuńczo - wychowawcza,

Sekcje opiekuńczo - wychowawcze nie są w zespołach opieki zdrowotnej wyodrębnione, gdyż na terenie naszego województwa posiadamy tylko 2 żłobkiienne w Białej Podlaskiej.

Sekcje te są połączone z sekcjami świadczeń pomocy społecznej.

Do podstawowych zasad polityki socjalnej należą

- standart życiowy ludzi starych powinien odpowiadać przeciętnemu poziomowi życia społeczeństwa,
- w opiece nad człowiekiem starym nie należy zastępować rodziny ;
- człowieka starego należy jak najdłużej utrzymać w jego środowisku organizując stosownie do potrzeb różne formy pomocy i usług ;
- domy pomocy społecznej należy traktować jako ostateczność po uprzednim wykorzystaniu wszelkich możliwych form pomocy środowiskowej.

W zakresie pomocy zdrowotnej i zabezpieczenia ludzi starych należy :

1. zapewnić podstawową opiekę medyczną nad ludźmi starymi poprzez zwiększenie wizyt domowych w rejonach leczniczo-profilaktycznych oraz objąć opieką profilaktyczną ludzi po 65 roku życia.
2. skoordynować działalność lekarzy rejonowych w mieście i na wsi z pracą pielęgniarek środowiskowych oraz działalnością prowadzoną przez działy służb społecznych / pracownicy socjalni, opiekunowie społeczni, organizacje społeczne /.

3. powołać przy poradniach internistycznych stanowiska lekarzy konsultantów z zakresu geriatrici .
4. prowadzić systematycznie doksztalcanie lekarzy i średniego personelu medycznego w zakresie zagadnień opieki społecznej ze szczególnym uwzględnieniem geriatrici i gerontologii.
5. sukcesywnie zwiększać liczbę pielęgniarek środowiskowych w rejonach zapobiegawczo - leczniczych.
6. zorganizować pełną sieć zatrudnienia pracowników socjalnych w gminnych ośrodkach zdrowia i przychodniach rejonowych w miastach / tabela Nr ... / .
7. doskonalić metodykę pracy pracowników socjalnych poprzez organizowanie systematycznych szkoleń.

Rozwój i doskonalenie form opieki środowiskowej :

- dokonać rozeznania bieżących potrzeb i perspektywicznych w zakresie pomocy społecznej;
- zorganizować przy współpracy z PCK i PKPS i innymi organizacjami społecznymi opiekę nad chorym w domu ze szczególnym uwzględnieniem środowiska wiejskiego / tabela Nr ... / .

Organizacja życia ludzi starych w zakładach pracy i miejscu zamieszkania :

- organizować w większych ośrodkach miejskich jak Biała Podlaska, Międzyrzec Podlaski, Radzyń Podlaski, Parczew, domy dziennego pobytu oraz kluby seniora wykorzystując na ten cel świetlice związkowe, zakładowe domy klutury, oraz inne pomieszczenia nadające się na ten cel.

Państwowe domy pomocy społecznej i domy rencistów.

Jedną z podstawowych form pomocy wiążącą się z zaspokojeniem potrzeb socjalnych i zdrowotnych ludzi starych są domy pomocy społecznej. W nowym podziale terytorialnym w naszym województwie na 280 tys. mieszkańców posiadamy 60 miejsc w domu pomocy społecznej dla przewlekle chorych. Brak miejsc dla dziewcząt i chłopców umysłowo niedorozwiniętych, dorosłych umysłowo upośledzonych i przewlekle chorych ze schorzeniami układu nerwowego oraz domu rencistów. W tej niekorzystnej sytuacji niezbędne jest poczynanie starań inwestycyjnych, wykorzystania wszystkich możliwości pozyskania obiektów i ich adaptacji na potrzeby pomocy społecznej.

W działalności tej należy dążyć do stopniowego usamodzielnienia się zakładając domy pomocy.

VIII. ZAGADNIENIA SOCJALNE PRACOWNIKÓW SŁUŻBY ZDROWIA

Do roku 1990 przewidujemy dalsze pełniejsze zaspokajanie potrzeb socjalnych pracowników służby zdrowia.

I tak :

- w zakresie wypoczynku pracowników i członków ich rodzin,
- w chwili obecnej nie dysponujemy żadnym ośrodkiem wypoczynkowym. Po roku 1980 planujemy budowę własnej bazy wypoczynkowej. Ośrodek wczasowo - kolonijny ma zaspokajać częściowo potrzeby w zakresie wczasów pracowniczych, kolonii dla dzieci i młodzieży a także w przerwach wykorzystywany byłby na szkolenia Wojewódzkiego Ośrodka Doksztalcania Kadr Medycznych.

Do czasu oddania do użytku nowego ośrodka potrzeby w zakresie wczasów wypoczynkowych zaspakajać będziemy z puli FWP i Związków Zawodowych. Chcemy również nawiązać współpracę z innymi województwami w sprawie bazy kolonijnej i miejsc w ośrodkach wczasowo - wypoczynkowych:

- w zakresie spraw mieszkaniowych - systematycznie zwiększać wysokość funduszu mieszkaniowego i wykorzystywać go na budownictwo spółdzielcze, indywidualne i remonty. Chcemy również organizować budownictwo domków jednorodzinnych, a w nowych obiektach szpitalnych - mieszkania służbowe i hotelowe;
- w zakresie poprawy warunków pracy - działalność socjalna związana jest z budynkami służby zdrowia. Przewidujemy oddanie nowych obiektów szpitali w Białej Podlaskiej i Radzynie Podlaskim. Rozwiąże to problem pomieszczeń na stołówki, świetlice a ponadto nowoczesne urządzenia techniczne usprawnią pracę całego personelu służby zdrowia;
- w zakresie spraw kulturalno - oświatowych - zorganizowanie w każdej placówce służby zdrowia zespołów zainteresowań : recytatorskich, wokalnych itp. Systematycznie będziemy powiększać stan wyposażenia w bibliotekach zakładowych i rozbudowywać je. Nadal organizowane będą wyjazdy na występy zespołów artystycznych, teatru itp.
- w zakresie spraw sportowo - turystycznych planujemy zwiększenie liczby organizowanych imprez sportowych, rajdów, spartakiad, zakupienie większej ilości sprzętu sportowo - turystycznego.

W każdej placówce służby zdrowia chcemy organizować boisko i korty tenisowe. Planujemy również organizować częściej wycieczki krajoznawcze kilkudniowe i 2-dniowe w ramach wypoczynku sobotnio - niedzielnego.

W dalszym ciągu szczególną opieką będziemy otaczać rencistów i emerytów. Z każdym rokiem będzie ich coraz więcej, dlatego też planujemy organizować dla nich kluby, a także nadal udzielać im pomocy materialnej, zapraszać na uroczyste akademie itp.

Wydział Zdrowia i Opieki Społecznej planuje zorganizowanie spotkań przygranicznych z pracownikami służby zdrowia, obwodu brzeskiego celem wymiany doświadczeń.

Jednostki podporządkowane Wydziałowi posiadają opracowane plany działalności socjalno - bytowej wspólnie z radami zakładowymi. Tutejszy Wydział jest koordynatorem w zakresie tych spraw. Ze względu na trudne warunki lokalowe w naszych placówkach nie wszędzie pracownicy socjalni dysponują samodzielnymi pomieszczeniami.

Wydział Zdrowia i Opieki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego w Białej Podlaskiej w roku 1976 planuje scentralizować działalność socjalno - bytową i powołać Sekcję Usług Socjalnych w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Białej Podlaskiej.

PROGRAM DZIAŁANIAW ZAKRESIE KSZTAŁCENIA ŚREDNIEGO PERSONELU MEDYCZNEGOW LATACH 1976 - 1980 W WOJ. BIALSKOPODLASKIM

Szkoła	1975/76					1976/77				
	Oddział		uczniow		ab- sol wen ci	oddział		uczniow		ab- sol wen ci
	ogó łem	kl I	ogó łem	kl I		ogó łem	kl I	ogó łem	kl I	
Med.Stud. Zaw. Wydz.Pielęg. Biała Podl.	2	1	80	40	35	2	1	80	40	35
Med.Stud.Zaw. Wydz.Pielęg. Parczew	-	-	-	-	-	1	1	40	40	-
Med.Stud. Zaw. Wydz.Pielęg. Radzyń Podl.	1	1	40	40	-	2	1	80	40	35
Med. Stud.Zaw. Wydz.Położn. Parczew	-	-	-	-	-	1	1	40	40	-
RAZEM :	3	2	120	80	35	6	4	240	160	70

Tabela Nr 1

1977/78					1978/79					1979/80				
oddział		uczniow		ab sol wen ci	oddział		uczniow		ab sol wen ci	oddział		uczn.		ab sol wen ci
ogó łem	kl. I	ogó łem	kl. I		ogó łem	kl. I	ogó łem	kl. I		ogó łem	kl. I	og. I	kl. I	
3	1	120	40	35	3	2	120	40	35	3	2	120	80	70
2	1	80	40	35	2	1	80	40	35	2	1	80	40	35
2	1	80	40	35	2	1	80	40	35	2	1	80	40	35
1	-	40	-	-	2	1	80	40	35	1	-	40	-	-
8	4	320	160	105	9	4	360	180	140	8	4	320	160	140

PROGRAM DZIAŁANIA

W ZAKRESIE KSZTAŁCENIA ŚREDNIEGO PERSONELU MEDYCZNEGO
W LATACH 1980 - 1985 W WOJ. BIALSKOPODLASKIM

Szkola	1980/81					1981/82				
	oddziały		uczniow.		ab- sol wen ci	oddział		uczniow.		ab- sol wen ci
	ogó łem	kl. I	ogó łem	kl. I		ogó łem	kl. I	ogó łem	kl. I	
Zespół Szkół Med. Wydz. Piel. w Białej Podl.	4	2	160	80	70	4	2	160	80	70
Zespół Szkół Med. Wydz. Anal. w Białej Podl.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zespół Szkół Med. Wydz. Elek- troradiologii	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Med. St. Zawod. Wydz. Pielęg. w Radzyniu P.	2	1	80	40	35	2	1	80	40	35
Med. St. Zawod. Wydz. Położn. w Parczewie	2	1	80	40	35	1	-	40	-	-
Med. St. Zawod. Wydz. Pielęg. w Parczewie	2	1	80	40	35	2	1	80	40	35
RAZEM :	10	5	400	190	175	9	4	360	160	140

Tabela Nr 1 a

1982/83					1983/84					1984/85				
oddziały uczniow.				ab-	oddziały uczniow.				ab-	oddziały uczniow.				ab-
ogó	kl	ogó	kl	sol	ogó	kl	ogó	kl	sol	ogó	kl	ogó	kl	sol
łem	I	łem	I	wen	łem	I	łem	I	ci	łem	I	łem	I	ci
4	2	160	80	70	4	2	160	80	70	4	2	160	80	70
1	1	40	40	-	1	-	40	-	35	1	1	40	40	-
-	-	-	-	-	1	1	40	40	-	1	-	40	-	35
2	1	80	40	35	2	1	80	40	35	2	1	80	40	35
2	1	80	40	35	2	1	80	40	35	2	1	80	40	35
2	1	80	40	35	1	-	40	-	-	2	1	80	40	35
11	6	440	240	175	11	5	440	200	175	12	6	480	240	240

PROGRAM DZIAŁANIA

W ZAKRESIE KSZTAŁCENIA ŚREDNIEGO PERSONELU MEDYCZNEGO

W LATACH 1985 - 90 W WOJ. BIALSKOPODLASKIM

Szkoła	1985/86					1986/67				
	oddział		uczniow.		ab- sol wen ci	oddziały		uczniow.		ab- sol wen ci
	ogó łem	kl I	ogó łem	kl I		ogó łem	kl I	ogó łem	kl I	
Med. Stud. Zaw. Wydz. Pielęg. Biała Podl.	4	2	160	80	70	4	2	160	80	70
Med. Stud. Zaw. Wydz. Analit. Biała Podl.	1	-	40	-	35	1	1	40	40	-
Med. Stud. Zaw. Wydz. Elektr. Biała Podl.	1	1	40	40	-	1	-	40	-	35
Med. Stud. Zaw. Wydz. Pielęg. Radzyń Podl.	2	1	80	40	35	2	1	80	40	35
Med. Stud. Zaw. Wydz. Pielęg. Parczew	2	1	80	40	35	2	1	80	40	35
Med. Stud. Zaw. Wydz. Położ. Parczew	1	-	40	-	-	2	1	80	40	35
RAZEM :	11	5	440	200	175	12	6	480	240	210

Tabela Nr 1 b

1987/88					1988/89					1989/90				
oddział		uczniow.		ab- sol- wen ci	oddział		uczniow.		ab- sol- wen ci	oddział		uczniow.		ab- sol- wen ci
ogó- łem	kl I	ogó- łem	kl I		ogó- łem	kl I	ogó- łem	kl I		ogó- łem	kl I	ogó- łem	kl I	
4	2	160	80	70	4	2	160	80	70	4	2	160	80	70
1	-	40	-	35	1	1	40	40	-	1	-	40	-	35
1	1	40	40	-	1	-	40	-	35	1	1	40	40	-
2	1	80	40	35	2	1	80	40	35	2	1	80	40	35
2	1	80	40	35	2	1	80	40	35	2	1	80	40	35
1	-	40	-	-	1	-	40	-	40					
11	5	440	200	175	11	5	440	200	215	10	5	400	200	175

P L A N

ZATRUDNIENIA PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH W GMINNYCH OŚRODKACH
ZDROWIA I PRZYCHODNIACH REJONOWYCH W LATACH 1976 - 1990

Lp.	Zespół Opieki Zdrowotnej	1976 r.		1976-1990
		Liczba GOZ	Liczba za trudnion. prac. soc jalnych	Planowane zatrudnie nie prac. socjaln.
1	2	3	4	5
1.	Biała Podlaska	8	-	12
2.	Radzyń Podlaski	4	-	5
3.	Międzyrzec Podlaski	2	-	4
4.	Parczew	8	2	7
5.	Łosice	5	-	5
O G Õ Ł E M :		27	2	33

Tabela Nr 9

SIEĆ PUNKTÓW OPIEKI NAD CHORYM W DOMU
W ROKU 1976 I PLAN NA LATA 1976-1990

Lp.	Zespół Opieki Zdrowotnej	Liczba Gm.Ośr. Zdrowia	Liczba punktów opieki nad cho- rym w do- mu w 1976	Liczba punktów nad cho- rym w domu w latach 1976-1990
1	2	3	4	5
1.	Biała Podlaska	8	2	6
2.	Radzyń Podlaski	5	1	5
3.	Międzyrzec Podlaski	2	1	3
4.	Parczew	8	2	4
5.	Łosice	6	1	5
O G Ń Ł E M :		29	7	23

Tabela Nr 10

P L A NIŁOŚCI MIEJSC W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJW LATACH 1976 - 1990

Lp.	Rodzaj domu pomocy	Ilość miejsc w 1976 r.	Ilość miejsc w 1976-1990
1.	Dom rencistów	-	150
2.	Dom dla przewlekle chorych	80	200
3.	Dom dla przewlekle chorych ze schorzeniami układu nerwowego	-	150
4.	Dom dla umysłowo upośledzonych	-	150
5.	Dom dla dzieci niedorozwiniętych umysłowo	-	150
O G O Ł E M :		60	800

30.000,/-